

ZPRAVODAJ OBCE ŠTĚMĚCHY A DAŠOVA Č. 18

ÚNOR 2023 – ÚNOR 2024

Vážení spoluobčané,

úvodní slovo využívám každý rok k díkům, letos je jasno. DĚKUJI všem, kdo pomohl v soutěži o Vesnici roku, všem zúčastněným i všem, co drželi pěsti na dálku. Troufli jsme si na velké sousto a vyšlo to! Přiznám se, že na generálce, kdy lilo jako z konve, byla zima, přišlo dost lidí, byl zmatek, jsem vnitřně trošku propadala panice, ale věřila jsem, že naostro to dáme! Jak moc dobře, jsem netušila. Nikdy nezapomenu na ráno, než přijela komise. Procházela jsem a projížděla naši obec a žasla, jak je všechno perfektně připraveno. Byli jste skvělí! I když pokorně musíme uznat, že svůj díl na úspěchu mělo i sluníčko a krásné počasí. Také tím byla pohodová nálada a atmosféra. Kdybych začala jmenovat lidi nebo vzpomínky z NAŠEHO DNE, mrzelo by mě, že jsem na někoho nebo na něco zapomněla. Myslím, že vypovídající je video, které je zveřejněno na stránkách obce. Často se na něj dívám, hřeje mě u srdce a vždycky se přistihnu, že mám pusku od ucha k uchu. A to je nejvíce! Doufám, že takto působí i na vás.

Výsledky úspěchu v soutěži jsou: skvělý pocit a vzpomínky, výhra 650 000 korun, inspirace pro ostatní obce a Štěměchy získaly další punc, který zahřeje. Samotnou mě mockrát překvapilo, kdo všechno o naší výhře ví a blahopřeje nám.

Znovu DĚKUJI všem za úžasnou přípravu, nasazení, atmosféru, kreativitu, za váš čas, za vaši pracovitost, za váš zájem, prostě za každý detail! Že se umíte semknout a táhnout za jeden provaz. Za to, že máte Štěměchy rádi!

Co nás čeká v letošním roce a jak se vyvíjí projekty, na kterých pracujeme, vám napíšeme opět v jednotlivých článcích. Jen zmíním celkem důležitou informaci aspoň okrajově. Na jaře začneme s rekonstrukcí prodejny COOP. Přesné detaily zatím ladíme, ale co víme, to vám sdělíme.

Rok 2023 byl opět nabitý kulturními a společenskými akcemi. V tomto ohledu se doba vrátila po covidu do svých kolejí, a to je dobře.

Největší investicí roku 2023 byla oprava antukových kurtů na víceúčelové hřiště, dále dodělání pergoly u kabin, pořízení stranového mulčovače za traktor a výsadba aleje. Drobné i větší opravy probíhají vlastně pořád. Když se projekt podaří, dokončí, je to dobrý pocit. Ale víc naplňující je, když se využívá a dělá radost. Opět se po zimě objevují děti na dětském hřišti na návsi, z dálky při cestě z Třebíče i v zimě občas září osvětlené hřiště u tvrze, v Pančáku koupací sezóna přes zimu také nekončí, pergola na hřišti opět brzy ožije fanoušky fotbalu, tvrz a kulturák je využíván víc a víc, takže hurá! Naše práce má pořád smysl!

Moc dobře si uvědomuji, že někteří z Vás nemají rádi změny, že je to na Vás někdy moc, ale věřte, že všechno, co zde plánujeme a měníme, je ve snaze udržet v naší obci životní úroveň, která zajistí udržitelnost naší obce. Delší dobu se řeší zánik samosprávy malých obcí i venkovských škol. Nevím, kolik z Vás chce znovu patřit pod Předín. Myslím, že to by byla změna, která by se nám nemusela líbit. Rozvoj obce, údržba obecního majetku, infrastruktura, udržení základních služeb v obci, obchod, hospoda, možnost kulturního, sportovního a společenského

vyžití, spolupráce s místními podnikateli, spolkový život, možnost vyžití pro všechny generace..., toto jsou věci, které udrží v obci mladé lidi. A nestane se ze Štěměch „vesnice duchů“, kde obyvatelstvo stárne, zůstávají opuštěné domy, nic moc se neděje a mladí jdou za prací a možná pohodlím do měst. Některé z Vás teď možná napadlo, že v obci není kde stavět, tak jak udržet mladé?! Podívejte se na územní plán. Máme tu spoustu pozemků určených k výstavbě. A také spoustu domů, které jsou buď nevyužity vůbec nebo vícegenerační, kde žijí jeden nebo dva lidé. Ono je jednoduché „hodit“ na obec, že nejsou pozemky, ale zamyslete se, prosím, nad touto problematikou ze širšího aspektu.

Přeji Vám všem zdraví, štěstí a spokojený život v naší obci, a hlavně ve Vašich rodinách.

S úctou Zuzana Svobodová, starostka obce

KRONIKA OBCE ŠTĚMĚCHY

Před 160 lety

Do roku 1864 přiškoleny byly Štěměchy do Předína, Návštěva školy však byla velmi chatrná ke škodě dětí štěměšských, neboť za špatného počasí se do školy vůbec jít nemohlo. Obyvatelé štěměští nahlízejíce jak pro tyto obtíže děti jejich na malém stupni vzdělanosti se nacházejí, umínili si postavit školu vlastní. A tak koncem měsíce října r. 1864 byla škola ve Štěměchách dostavena. Byla to škola jednotřídní. Největší zásluhy o zřízení zdejší školy získal si školdozorce František Bláha, farář v Heralticích a předínský farář Rudolf Holásek. Prvním učitelem a správcem zdejší školy byl Martin Ryček. Místo pro stavbu školy příliš šťastně voleno nebylo, poněvadž škola byla postavena na močálu, který ještě tehdy byl porostlý hustým rákosím, jemuž lid říkal „sejtí“. Močál ten byl prý zbytkem rybníka. Lid dosud místu před školou říká „V sejti“. Škola prý stála 3.300 zl. r. č.

Před 140 lety

V úterý masopustní dne 26. února 1884 v 6. hodin večer vypukl v stavení Františka Obůrky čís. 15. požár, který strávil šest budov. Domek čís. 71 patřící Františku Fenikovi jsa dřevěný shořel až do základů a od té doby obnoven nebyl. Číslo 71 má nyní domek jiný. Jak oheň vypukl, není známo. Vyhořeli: Fr. Obůrka, Fr. Fenik, J. Ludvík, V. Horký, Fr. Dokulil a Grünerová Žofie čís. 16.

Před 100 lety

Ve zdejší obci poprvé velkolepým způsobem byla dne 6. června 1924 oslavena památka Husova. U školy seřadil se průvod a s hudbou odebral se na „Královský kopeček“, kde zapálena byla hranice. Slavnost byla zahájena proslovem říd. uč. Jana Lysáka. O Husovi a jeho významu a dějinách českých a světových

promluvil pan říd. učitel Vincent Skála z Předína. Hudba zahrála píseň „Hranice vzplála“ a hymnu „Kde domov můj?“ Slavnosti se Zúčastnilo téměř všechno obyvatelstvo vesnice. Jelikož mnoho mládeže se s omladinou ideově rozešlo, rozhodl se pan Karel Horký po dohodě s říd. učitelem Janem Lysákem založit v roce 1924 vzdělávací nepolitický spolek „Pokrok“. Účelem nově zřízeného spolku bylo pořádání divadel, přednášek a pěstěním zpěvu povznést kulturní stav obyvatelstva štěměšského. Počátky činnosti „Pokroku“ byly velmi svízelné, neboť spolek narážel na odpor skoro všeho obyvatelstva. Avšak asi 17 nadšených prvních členů nedalo se žádným nezdarem odraziti a svou obětavou prací získávali spolku čím dál více sympatie obyvatelstva. Dnes většina obyvatelstva vývoj spolku sleduje příznivě a proti spolku „Pokrok“ stojí dosud ve fanatickém odporu pouze někteří členové omladiny a politické strany lidové, ač jim spolek „Pokrok“ nikterak neubližuje.

Před 80 lety

V roce 1944 odvěklo gestapo Jana Poláčka, hajného v Dašově. Tento byl uvězněn ve Flösenbörgu a tam také zahynul. Odvěčen byl z důvodů politických. V prosinci 1944 létala již spojenecká letadla neomezeně nad územím Německa a velmi často nad našimi kraji. Jednoho srpnového dne uviděli jsme všichni nádhernou podívanou. Několik set amerických a anglických letadel letělo v sevřených formacích asi po 27 letadlech nad našim krajem. Letouny třpytily se ve vzduchu, jak stříbrné holubice a stálý hukot motorů dával tušit, že přilétají stále nové a nové formace. Všichni, kteří jsem se dívali – a byla to celá vesnice – uviděli jsme pojednou, jak jeden letoun stál

o něco níže a vzápětí bylo slyšet sykot a v tom již ohromná detonace rozvířila vzduch. Letoun shodil 6 bomb, které dopadly na pole za obcí Chlístovem. Trychtýře, které explose v zemi způsobily, byly více jak 3 m hluboké a u povrchu v průměru 8 až 10 m. Poznali jsme, jak strašnou zhoubu dovedou způsobit na pohled tak krásné letouny. Od té doby jsem jim již nevěřili. Dne 29. srpna vypuklo povstání na Slovensku, které ještě Němci zdolali, ale již se neubránili. Rusové pronikli v Karpatech a Dukelským průsmykem valila se slavná Rudá armáda na Slovensko. Němci počali narychlo stavět opevnění a protitankové příkopy v různých částech Moravy. K tomuto účelu nutili zase občanstvo hlavně z Moravy, a poněvadž to bylo v zimě, musila i zemědělská mládež, která byla jinak s ohledem na zemědělské práce ušetřena. Z naší obce byli povoláni a zúčastnili se těchto prací na jihovýchodní straně Moravy: Karel Dokulil č. 23, Václav Trnka č. 14. V severovýchodní Moravě, Zdeněk Fiala. Na opevňovací práce k Brnu byli donuceni: Prchal Alois, Josef Ondráček č. 42. Prchal a Ondráček neuposlechli a na práci nejeli, byli však násilně odvedeni a za neuposlechnutí 2 měsíce žalářování. Všechna tato práce byla úplně zbytečná, neboť nápor Rudé armády byl strašlivý a Němci nemohli mu již vzdorovat.

Před 60 lety

Na žádost M. N. V. Státní pojišťovně byla v měsíci květnu uprostřed návsi zbudována nádrž na vodu, která má sloužit oné části obce pro první pomoc v případě požáru. Veškeré účty uhradila Státní pojišťovna a práce s vyhloubením a ostatní práce kolem této nádrže byly provedeny brigádně a bylo odpracováno 308 hodin.

Před 50 lety

I v letošním roce byly pořádány MNV různé akce na zvelebení obce v rámci i akce „Z“. Byla dokončena kanalizace v ulici Kuželna, dobudována dvě hřiště na odbíjenou v prostoru u

Kulturního domu, dále vypomáhali občané na budování krásného koupaliště na konci katastru naší obce zvaném v Jalovčí, které buduje sousední obec Chlístov. Toto koupaliště bude v roce 1975 otevřeno pro veřejnost. Tělovýchovná jednota za přispění České tělovýchovné organizace započala s rozsáhlou rekonstrukcí fotbalového hřiště, které bude rozšířeno a prodlouženo. Tato akce bude dokončena v roce 1975. Na těchto akcích bylo odpracováno 950 hodin. V letošním roce oslavil pětadesátileté narozeniny náš rodák, hudební skladatel a dlouholetý ředitel brněnské konzervatoře Karel Horký. K jeho životnímu jubileu byl vládou České socialistické republiky jmenován zasloužilým umělcem. Obyvatelé naší obce rovněž nezapomněli na svého slavného rodáka a na slavnostním shromáždění 7. září 1974 u umělcova rodného domku mu předali zástupci MNV čestné občanství obce Štěměch symbolizované předáním klíče od rodné obce. Na tomto shromáždění se sešla většina občanů obce a zástupci společenských organizací mu předali několik upomínkových dáreků. Tato oslava a vysoká účast občanů potvrdila oblíbenost hudebního skladatele Karla Horkého, jeho vzácný a srdečný vztah k rodné obci a vyjádřila tak dojatému umělci lásku k jeho práci, hluboký dík za zásluhy, které vykonal pro národní kulturu.

Před 30 lety

V naší obci jsou dvě pletárny na výrobu punčochového zboží. Jedna má název NABO a má pronajatou pravou dolní část bývalé školy a firma ROSO, majitel p. Miloš Jeřábek ve svém objektu (bývalý dům p. Bazaly č.). Restauraci má pronajatou p. Šafránek z Rokytnice nad Rokytnou od paní Blaženy Pokorné. Funguje rovněž prodejna Jednoty, svoji činnost však ukončila soukromá prodejna smíšeného zboží manželů Šilhavých nazvaná DUHA. Její uzavření občané litují. Pan Josef Bazala,

číslo 36 má pronajatou klubovnu hasičů, kde prodává láhvvé pivo a limonády.

Před 10 lety

Díky projektu „Zkvalitnění dopravní infrastruktury a vzhledu obce“ byly vybudovány dva úseky bezpečného pravostranného chodníku včetně zálivu pro autobusovou zastávku a zřízení místa přecházení. Bylo tak odstraněno velmi rizikové místo u rodinného domku Fialových, kde se chodník z původních 60 cm rozšířil na dva metry. Také díky vstřícnosti paní Růženy Dokulilové č. 54, která darovala obci část pozemku potřebného pro výstavbu chodníku ze „zatáčky“ až po další místo pro přecházení u rodinného domu č. 72 manželů Zvěřinových. Obec oplátkou vybudovala Dokulilovým novou podezdívku včetně drátěného oplocení. Dále byla v rámci tohoto projektu zpevněna poslední obecní cesta směřující na Vrchy. Další aktivitou v rámci tohoto projektu byla výměna svítidel veřejného osvětlení za úsporná a k životnímu prostředí šetrná leddiodová svítidla. Poslední aktivitou projektu byly úpravy veřejných prostranství, v rámci kterých byla provedena úprava parku Na Humnech, kde byla osázena okrasná zeleň, vybudována výhybna a osazeny parkové lavičky. Parkové úpravy byly provedeny také kolem rybníka Posměch, v prostoru Na Záhunkách a největší úpravy se uskutečnily na návsi. Zde byly pokáceny dvě lípy a čtyři břízy, které byly již v havarijním stavu. Byl vybudován nový chodník kolem pomníku padlých. Tento nový chodník si nemohou vynachválit nejen babičky směřující do Jednoty, ale zejména malé děti, které ho využívají k projíždkám na odrážedlech či kolech. Dále byl v prostoru dětského hřiště park uzavřen ochrannou gabionovou zídkou, která chrání děti před projíždějícími vozidly. Park byl nově osázen platany, javory, jasany, ale také rododendrony či parkovými růžemi. Byl rovněž vybaven

lavičkami a stojany na kola. Díky pomoci štěměšských hasičů byla na návsi zbourána Kovářova stodola, na tomto místě byla provedena příprava plochy včetně obrub na zřízení parkoviště a kolem této plochy byl upraven park. Na úpravě parku se pod vedením starostky podíleli zaměstnanci obce, kteří vykonávali tzv. veřejně prospěšné práce. Při vjezdu na parkoviště byl osazen rozcestník směřující turisty na rozhlednu Mařenka, do kulturního domu či Tvrze. U dětského hřiště byla pro návštěvníky obce osazena informační tabule upozorňující na zajímavosti obce a také prezentující rozhlednu. V letošním roce se také podařilo starostce obce doplnit rozhlednu o informace o výhledech z rozhledny po kraji, což zajisté ocenili všichni návštěvníci rozhledy, kterých ani po dvou letech provozu rozhledny neubývá.

Dlouhodobě oblíbenou společenskou akcí v obci jsou hasičské plesy. Letošní hasičský ples se uskutečnil 1. února. Účastníci plesu zhlédli půvabné taneční vystoupení štěměšských dětí a zlatým hřebem se zcela jistě staly hasičské akvabely. Obě vystoupení nacvičila Jana Báňová. Ke zdaru celé akce nepochybně přispěla kapela Maraton a hasičská kuchyně. Na tento ples se opravdu ve Štěměchách dlouho nezapomene. Nejen kvůli pěknému programu a zábavě, ale především samotnému závěru této akce. Hasičské plesání bylo završeno pořádnou rvačkou, jejíž příčinou byly krádeže telefonů a peněz z dívčích kabelek. Nechyběla rovněž asistence policie, otočené auto na střeše a násilné vniknutí spojené s krádeží do prodejny JMB ve Štěměchách. Dne 12. dubna se uskutečnila premiéra představení *Štěměšské divadelní společnosti* s názvem *Pravda o zkáze Titaniku*. Začátky představení byly stanoveny na 14. a 19. hodinu. Tato hra pochází z pera Františka

Ringo Čecha, jehož předchází hru *Dívčí válka* sehráli naši ochotníci před několika lety. Děj hry vychází z nálezů deníku kapitána věhlasné lodi Titanic a přibližuje poslední okamžiky před potopením v trošku jiném duchu, než jsme zvyklí. Jelikož je to dílo „božského Ringa“, nechybí výborné dialogy a skvělý situační humor. Štětěšští ochotníci v čele s panem Stanislavem Augustinem si hru malinko upravili a přizpůsobili dnešní době a samozřejmě nechybějí nezbytné štětěšské „hlášky a odkazy“. Pod režisérskou taktovkou St. Augustina ve hře hráli: L. Benešová, Z. Dvořáková, M. Smíšková, L. Bobek, P. Kovář, M. Mašlán, R. Řepa a P. Trnka. „Lod“ postavila firma Vídenských, scénu vytvořili L. a J. Benešovi, zvuk, osvětlení a propagaci zabezpečili J. Sochna a M. Šilhavý. Premiéra ve Štětěších měla podle očekávání obrovský úspěch a chvála jistě patří všem zmiňovaným. *Štětěšská divadelní společnost* také navštívila se svým představením Želetavu (26. 4.), Římov (25. 10.) a Horní Újezd (6. 12. 2014). Veliká bouřka spojená s přivalovým deštěm v pondělí 26. 5. zanechala za sebou na Třebíčsku opravdovou spoušť. Bylo naměřeno až 52,7 ml srážek za den, místy spadlo až 12 ml za 10 minut. V Sokolí bylo zničeno 14 zahrad a v Třebíči silně poškozená silnice. Hasiči vyjízděli k 15 případům zatopených sklepů a ucpané kanalizace. Ve Štětěších spadlo během hodiny 49 ml srážek, voda stála na silnici I. třídy, kterou tak proměnila v potok. Voda přetékala ze starých kanálů a byly zatopeny některé zahrady a sklepy. Na Pešově byli vytopeni Mašlánovi, Felixovi, Šloufovi,

Svobodovi i Trojanovi. Dole v obci díky ucpané rouře také Špačkovi. Kdyby Štětěchy měly v té době novou kanalizaci a na polích na Vrchách byly zasázeny jiné plodiny než kukuřice, potopa by jistě nezpůsobila takovou škodu. Po povodni byla provedena oprava propadlé dešťové kanalizace u RD č. 13 a byl na obecní cestě při vjezdu od Předína vybudován odvodňovací žlab s odvodem dešťové vody do potoka pod Posměchem. Při povodni zasahovali štětěšští i třebíčští hasiči. Dne 3. 6. 2014 v časných ranních hodinách pětadvacetiletý řidič z Ostravska, několikrát soudně trestaný recidivista, neuposlechl v Třebíči výzvy policistů, aby zastavil na jejich pokyn své auto. Místo toho se snažil hlídce ujet. Za naší vesnicí vjel do lesa. Policistům úmyslně couváním poškodil vůz a ohrožoval policisty, kteří proti němu vystřelili a zranili ho. Muži se podařilo utéct do lesa. Při pátrání byli nasazeni další policisté, psododi a také vrtulník s termovizí. Během dopoledne byl recidivista zadržen. Dne 7. září 2014 ve 14 hodin vystoupila v kulturním domě ve Štětěších *Veselá trojka Pavla Kršky*. Tuto akci pořádala agentura z Třebíče a měla vysokou diváckou účast – až 326 platících. Mnozí diváci litovali, že akce neproběhla ve tvrzi, neboť bylo krásné počasí. S třemi harmonikáři vystupovala i čtyřletá holčička, která rovněž hrála na harmoniku. Její vystoupení jste mohli vidět také v silvestrovském Šlágru, ale premiéra – první veřejné vystoupení dívenky se odehrálo právě u nás.

Radka Řepová (doslovný opis z kroniky)

INFORMACE NEJEN Z OBECNÍHO ÚŘADU

ODPADY 2023

Pro představu, kolik platíme za svoz, uložení..., prostě produkci odpadu v naší obci, přikládáme tabulku:

TŘÍDĚNÝ ODPAD	85 952,49
BIOODPAD	74 371,92
KOMUNÁL	178 404,22
OSTATNÍ (využívání sběrných dvorů, eko-kom)	102 395,23
CELKEM NÁKLADY ZA ODPAD V ROCE 2023	441 123,86
ÚHRADA OD OBČANŮ	155 501,00
FINANCOVÁNÍ Z OBCE	285 622,86

Sami vidíte, že částky již neodpovídají poměru 50% občané / 50% obec. Zdražování zřejmě časem povede ke zvýšení poplatku za odpad. V roce 2024 zůstávají poplatky stejné, tj. 500,-/os./rok a 500,-/neobydlený objekt. Poplatek ze psů je 50,- /první pes, 100,-/každý další. Poplatky jsou splatné do 31. 8. 2024. Úhrada je možná v hotovosti v kanceláři obecního úřadu nebo bezhotovostně na účet obce číslo: 11722711/0100, variabilní symbol: číslo popisné. Pokud dojde ke zvýšení poplatků, budeme vás o změně informovat.

Dotace z Kraje Vysočina 2023

Každoroční dotace z Kraje Vysočina POVV byla v roce 2023 použita na pořízení stranového mulčovače. Celková cena byla 277 090 Kč, z toho dotace 150 000 Kč, podíl obce 127 090 Kč.

Dotaci na „Venkovské služby“ ve výši 60.000 Kč jsme opět získali na podporu provozu prodejny COOP. Firmě COOP platíme 100 000 Kč z rozpočtu na udržení obchodu v naší obci.

Zuzana Svobodová

Cvičení pro seniory

Již nějakou dobu probíhá ve Štěměchách cvičení pro seniory- domácí jim říkám „děvčata“. Cvičení však není určeno výhradně ženám, leč bohužel žádný muž zatím nenašel odvahu vejít do jámy liové. Cvičíme v obřadní místnosti na obci. Tento rok se scházíme obvykle ve čtvrtek 1x za 14 dní. Vítání jsou všichni, kdo mají chuť se sebou něco dělat. Cvičení je

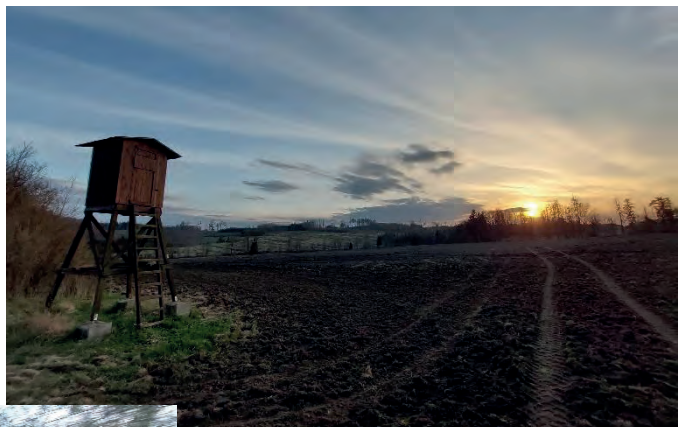
zdravotní: protahujeme páteř, rozhýbeme bolavé klouby a učíme se správnému držení těla. Přizpůsobujeme ho aktuálnímu zdravotnímu rozpoložení. S sebou potřebujete sportovní oblečení, sportovní obuv nebo teplé ponožky a podložku na cvičení. U cvičení posloucháme

stylovou retro hudbu a je nám fajn. O vaše tělo se na cvičení postará Jana Báňová (telefonní číslo 606 335 853 pro případ, že se budete chtít před cvičením na cokoli zeptat).

Jana Báňová

Sběr kamene na Perné

Dne 31. 5. 2023 proběhl sběr kamene na Perné, kam byl vyvožený sediment z rybníku Panský na Dašově. Sběru se zúčastnilo spoustu lidí od nejmenších až po ty nejstarší. Za obec Štěměchy a za ZVOZD "Horácko" Opatov patří obrovské díky všem, kteří se zúčastnili této brigády.

Pavel Kovář

ZVOZD "Horácko" Opatov

Zemědělské družstvo ZVOZD "Horácko" Opatov chce tímto poděkovat všem občanům obce Štěměchy a obecnímu úřadu za trpělivost a vstřícnost. Není pro nás jednoduché dostat se na některé pozemky, které obhospodařujeme, a proto občas musíme jet i tam, kam bychom správně jet neměli. Někdy vám určitě přijde, že ničíme cesty, ale my to z pole někudy odvézt musíme. Jsme si toho vědomi a snažíme se tomu předejít. Obcím, v kterých

hospodaříme, se tímto snažíme pomoci bezplatně naší technikou, abychom alespoň zčásti kompenzovali užívání veřejných komunikací. Ještě jednou vám všem moc děkujeme.

Pavel Kovář

Přehled připravovaných akcí v roce 2024

Leden	
20.01.2024	SDH- výroční valná hromada sboru -KD
27.01.2024	Sportovci -FOŠIKUPY KD
Únor	Sportovci - masopust KD
Březen	
09.03.2024	SDH - plesKD
16.03.2024	Obec - jarní tvoření návěs
Duben	
06.04.2024	Myslivci- zvěřinové hody- OÚ klubovna
30.04.2024	SDH - stavění Máje, návěs
Květen	
04.05.2024	MPM- ZOO Vídeň
11.05.2024	Poutí, Obec - mše svatá, tvrz
12.05.2024	Poutí- Sportovci - odpolední posezení KD
25.05.2024	SDH Okrsková soutěž- Vrchy
Červen	
01.06.2024	MPM - Mařenkacup - fotbal Vrchy
08.06.2024	SDH- dětský den, Vrchy nebo Tvrz
23.06.2024	Obec - vítání občánků - OÚ obřadní m.
Červenec	
Srpen	
03.08.2024	Sportovci- Štěměšský kačer, hřiště u Tvrze
31.08.2024	MPM- mše svatá, Čáslavice
Září	
22.09.2024	Podzimní tvoření- návěs
Říjen	
05.10.2024	SDH- strašení KD, Tvrz
26.10.2024	Obec- Oslava jubilantů, OÚ
Listopad	
09.11.2024	Obec Předlín- setkání seniorů, KD Předlín
Prosinec	
01.12.2024	Obec- zahájení adventu,tvoření KD
22.12.2024	Obec- vánoční zpívání
28.12.2024	MPM- předsilvestrovský výšlap na Mařenku
29.12.2024	Bruslení - Hvězda Třebíč

Možné změny vyhrazeny.

ŠTĚMĚCHY V ROCE 2023

VÝSTAVBA V OBCI

Co se zadařilo a co nás čeká?

V roce 2023 byla dokončena a zkolaudována pergola u kabin na fotbalovém hřišti. Kluci si většinu prací prováděli sami, za což děkujeme. V létě uspořádali slavnostní otevření pergoly, kde byla pohodová atmosféra, která k hezkému místu, což Vrchy jsou, patří.

Ve stejný čas byly dokončeny práce na dalším sportovním areálu naší obce, a to na antukových kurtech u tvrze. Vzali jsme to z gruntu, původní zůstala pouze tenisová zeď. Vše ostatní bylo nahrazeno novými a praktičtějšími materiály, je to především povrch, který nebudeme každoročně plet, hurá! Co ještě zpříjemní užívání hřiště, je z dálky oslňující osvětlení, které prodlouží i letní den a dopřeje nám prostor pro noční utkání ve sportech, které

víceúčelové hřiště nabízí. Pro osvěžení bylo před vstupem na hřiště umístěno pítka a v letošním roce doplníme sezení pro zasloužený odpočinek po sportovním výkonu.

Zvažujeme zbudování toalet, které by sloužily jak pro návštěvníky hřiště, tak akcím ve tvrzi. Tím by mohly být v jeden termín dvě akce. V současné době půjčujeme tvrz s kulturním domem, hlavně kvůli toaletám. Náklady na demolici stávajících kurtů a výstavbu

nového víceúčelového hřiště činily 2 429 680 Kč vč. DPH z toho pokryla 1 943 744 Kč dotace z Ministerstva pro místní rozvoj. Stavbu prováděla firma SOFI stav z Rudíkova. První zatěžkávací zkouškou, bezprostředně po kolaudaci, byl tradiční Štěměšský kačer. Po prvotním překvapení a určité nedůvěře byli sportovci nakonec spokojeni. I po bouřce, která se nad Štěměchami v den turnaje prohnala, bylo hřiště hned po dešti použitelné a povrch neklouzal. Teď už bude jenom na nás, jak si společně tento pěkný sportovní areál užijeme.

Poslední akcí v roce 2023 byla výsadba aleje na pastvině Kružíkových. Alej lemuje plánovanou trasu naučné stezky. Firma Paměť krajiny vysázela 52 stromů, na které jsme dostali dotaci ve výši 100 %, je to částka 248 534 Kč. Zvolili jsme tradiční stromy pro naši nadmořskou výšku a naše území. Jsou to: lípa velkolistá, jabloň domácí, hrušeň obecná, slivoň švestka, jeřáb sladkoplodý. Docela mě ranilo, že i k tomuto projektu se v naší obci našli odpůrci. Přesto věřím, že většině lidem nové stromy v naší krajině budou dělat radost. Obnova stromů je především pro další generace, které se

jednou budou kochat krásou mohutných letitých stromů stejně, jako my máme tu možnost díky našim předkům. Je nachystáno třetí stanoviště pro umístění kontejnerů na tříděný odpad v ulici „Na Vrchách“, jak jsem psala před pár lety, kdy jsme nevzhledný a nepraktický vláček z návsi začali rozpouštět do různých míst v obci. Hlavní myšlenkou je přiblížit kontejnery vám, občanům, aby nic nebránilo v třídění. Na jaře ještě bude doplněno tradičním ohraničením z recyklovaného plastu a bude hotovo. Vlastně je ještě jedna myšlenka v přesunu kontejnerů, a to oddálení od hlavní silnice, abychom nelákali projíždějící auta k vyhazování odpadu v naší obci.

Běžné opravy jako opětovné natření fasády kapličky vápnem, natažení nové omítky uvnitř čekárny, odizolování božích muk a opravu omítky, bereme pomalu jako rutinu. Ovšem to, že vcelku nepochopitelně naráží projíždějící auta do všeho, co jim přijde do cesty, nám občas hlava nebere. Ale zaplať pán Bůh, že se nikomu nic vážného nestalo, jen nás čekají opět opravy. Překázela někomu autobusová zastávka, zábrana u malého hřiště na Vrchách, v noci někdo „sestřelil“ značku u hlavní silnice..., prostě pořád je co dělat.

Stejně jako v loňském roce jsme začátek roku 2024 zahájili opravami budovy obecního úřadu. Tentokrát jsme se vrhli na děsný nepořádek v místnosti vedle obřadní místnosti – v druhé učebně bývalé školy. Do vyklízení se pustili myslivci a zastupitelé, stavební úpravy tradičně zajišťují úplně bravurně místní řemeslníci. Pomalu se rýsuje krásná místnost, však uvidíte!

Konečně jsme uspěli se žádostí o dotaci z MMR na opravu poslední nezpevněné příjezdové komunikace v obci k rodinným domkům „u Vetchých“. Ve výběrovém řízení vyhrála firma SOFI stav a nastoupí na jaře, jakmile počasí dovolí. Celkové náklady jsou 1 098 680 Kč vč. DPH, dotaci činí 529 326 Kč. Povrch bude ze zámkové dlažby kvůli kabelu, který vede v trase cesty. Firma CETIN si dala požadavek na rozebíratelný povrch, jen na vysvětlenou. S dotací na opravu střechy a půdní vestavbu v budově OÚ jsme opět neuspěli, je velký přetlak žádostí a malá alokace. Skončili jsme jako 62. náhradníci ze 460, v čemž malinká naděje je, ale uvidíme...

Snad každým dnem, či týdnem získáme stavební povolení na lokalitu rodinných domků a budeme řešit výběrové řízení na zbudování sítí. S realizací budeme doufat do podzimu letošního roku. K projektu cyklostezky do Předína máme příslib ke všem dotčeným pozemkům, takže opět hurá! V letošním roce budeme konečně projektovat a posouvat vše potřebné dál.

Plánovaný sklad komunální techniky je v plánu také v letošním roce, pokud úřednický proces dovolí.

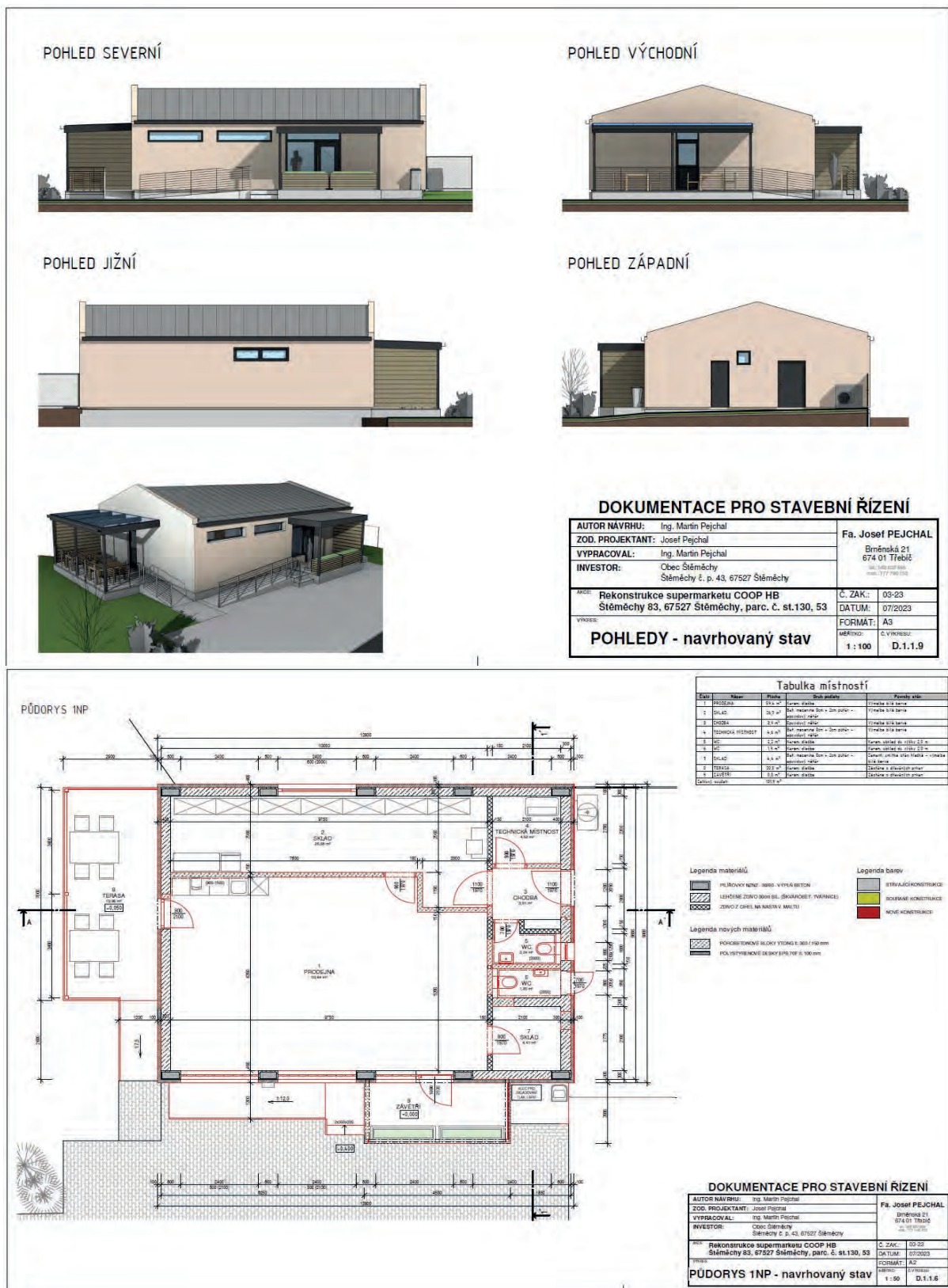
Pokračovat budeme v opravě kabin u fotbalového hřiště. V současné době probíhají opravy ve vnitřních prostorech a od jara se kluci pustí do opravy střechy, do které už neúnosně zatéká.

Poslední kosmetické úpravy čeká výčep ve tvrzi. To uvidíte na letních akcích 😊.

Největší a nejnáročnější investicí v letošním roce bude již zmiňovaná celková rekonstrukce prodejny COOP. V začátku chci zmínit, že v červnu 2024 bude celkově splacen úvěr 1 000 000 Kč, který jsme získali za výhodných podmínek při koupi objektu.

A toto je nová podoba naší prodejny, přibližně takto se během letošního roku prodejna promění:

Na rekonstrukci máme stavební povolení a financování v současné době řešíme. Část nákladů uhradíme z výhry v soutěži o vesnici roku. A tím, že hlavním cílem stavebních úprav je energetická úspora při provozu prodejny, zažádáme o dotaci z Ministerstva životního prostředí. Zateplením pláště budovy, výměnou oken, opravou a zateplením střechy, pořízením fotovoltaických panelů, tepelného čerpadla a retenční nádrže budeme mít, doufejme, šanci na úspěch. Koupili jsme pozemek od Kasáčků, kterým velmi děkujeme, rozšíříme prostor pro parkování a přístup k zásobování prodejny. Udržitelnost prodejny v obci závisí na výši tržeb, což je logické. Ať se pokroku a moderním technologiím budeme bránit zuby nehty, stejně se neubráníme. Je to budoucnost, a tak to prostě je! Proto se pustíme do automatického provozu prodejny v hybridním pojetí, tzn. dopolední režim se nezmění, zůstává obsluha paní prodavačkou, což je mimo jiné potřeba pro sociální kontakt nejen starších lidí, a nově přibude celodenní, možná celonoční provoz v automatickém režimu. Přístup do prodejny bude pomocí mobilní aplikace nebo pomocí čipové karty, kterou budeme vydávat na obecním úřadě. Ke zvýšení tržeb nám, doufejme, pomůže frekventovaná silnice první třídy a možnost zastavení a nákupu i projíždějícím lidem. Sama vím, jak pohodlné je si zajet do Třebíče a nakoupit větší sortiment zboží na jednom místě.

Ale pro zamyšlení: na prodejně potravin jsou závislí především starší lidé, kteří nemají možnost si zajet nakoupit do města kdy se jim zlíbí nebo vůbec. Mladší generace do prodejny tolik nechodí. Pokud začneme nakupovat ve Štěměchách aspoň občas všichni, zajistíme tím udržitelnost obchodu pro nynější starší občany, ale i pro sebe a další generace do budoucna. Všichni jednoho dne budeme rádi, že nemusíme jet do města pro potraviny nebo ani nebudeme mít tu možnost. Chápu, že současná prodejní doba je pro zaměstnané lidi nedostačující. Po příjezdu z práce je zavřeno. Automatickou prodejnu chceme všem poskytnout možnost zajít si na nákup, kdykoliv se to hodí, kdykoliv doma něco chybí k vaření. Budeme ladit sortiment tak, aby v dopoledních hodinách zůstal, jak jsme zvyklí, v době automatického provozu bude nově nabídka trvanlivějšího zboží, jako je balené pečivo, salámy, sýry atd. Samozřejmě to pro nás všechny bude změna a chápu, že někteří z vás mají obavy, co bude. Ale věřím, že si zvykneme a nákup v nové prodejně si začneme užívat třeba i o půlnoci 😊.

Další novinkou bude i letní terasa pro možnost přátelského posezení a povídání u kávy, zákusku nebo chlebičku. Co nás čeká?! Termínově směřujeme rekonstrukci na duben až září, ale berte to, prosím, orientačně. Uvidíme, jak vše půjde. V ideálním případě přestěhujeme prodejnu po Velikonocích, tj. první nebo druhý týden v dubnu. A kam ji přestěhujeme? Do obecní garáže. Po dlouhém zvažování, řešení a debatách se tento prostor jeví jako nejlepší. Je to pouze dočasný stav, takže vás prosím o trpělivost a pochopení. Nejvíc času v tomto prostoru bude trávit paní prodavačka a ta s touto variantou nemá problém. Dále byl důležitý souhlas firmy COOP, která zajišťuje zavážení a provoz prodejny, ten máme. Takže my ostatní si jen na chvíli zvykneme. Třešničkou na dortu, která je zatím ve formě úvah, je umístění automatu na čerstvé mléko před prodejnu. Pokud budete mít nějaké dotazy či nápady k této akci nebo k výše uvedeným informacím, volejte, pište nebo přijďte za námi na obecní úřad.

Zuzana Svobodová

ZE ZÁPISŮ ZASEDÁNÍ OBECNÍHO ZASTUPITELSTVA ZA ROK 2023

Obecní zastupitelstvo schválilo:

- prodeje obecních pozemků či jejich částí
- koupě pozemků
- pronájmy obecních pozemků
- směny pozemků
- Dodatek č. 2 ke stanovám DSO Mikroregionu Podhůří Mařenky
- přijetí opatření k nápravě chyb a nedostatků
- žádost o napojení pozemku na veřejný vodovod
- finanční dar farnosti Předín ve výši 65 000 Kč na opravu kostela
- zápisy ze zasedání zastupitelstva
- Smlouvu o zřízení věcného břemene
- Smlouvu o spolupráci při zajištění zpětného odběru a zařazení místa zpětného odběru do obecního systému odpadového hospodářství
- smlouvy o budoucích kupních smlouvách pro budoucí koupi části pozemků pro cyklostezku Štěměchy – Předín
- založení běžného a spořicího účtu u MONETA Money Bank, a. s., a běžného a termínovaného vkladu na 1 rok u J&T BANKA, a. s.. Na spořicí účet bude vložena částka 1 000 000 Kč a na termínovaný 2 000 000 Kč
- Veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace na provoz prodejny COOP na rok 2024 na částku 100 000 Kč
- OZV o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství
- Prohlášení o zřízení služebnosti a jeho podpis
- Smlouvu o zřízení služebnosti a jeho podpis
- Kupní smlouvu na jedno paré studie proveditelnosti „Cyklotrasa II. třídy Třebíč – Telč s Městem Třebíč za cenu 35 211 Kč a její podpis
- komisi (P. Kovář, Z. Svobodová, J. Svoboda) pro vyhodnocení výběrového řízení na výběr zhotovitele zakázky „Oprava komunikace u Vetchů“
- Návrh směny pozemků s LČR

- finanční dar Lince bezpečí 1 000 Kč
- Závěrečný účet obce Štěměchy včetně Zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření obce Štěměchy za rok 2022
- účetní závěrku za rok 2022
- Darovací smlouvu na finanční dar pro SDH Štěměchy ve výši 50 000 Kč
- Darovací smlouvu na finanční dar pro TJ Štěměchy ve výši 20 000 Kč
- Darovací smlouvu na finanční dar pro SRPDŠ Předín ve výši 38 000 Kč
- Darovací smlouvu na finanční dar pro MŠ Předín v částce 10 000 Kč
- dohody o provedení práce s členy zastupitelstva
- Rozpočet obce Štěměchy na rok 2024
- Plán inventur na rok 2023 a inventarizační komise

Obecní zastupitelstvo revokuje:

- usnesení č. ZO-2023-7-10

Obecní zastupitelstvo neschválilo:

- žádost o prodej pozemku

Obecní zastupitelstvo bylo seznámeno a bere na vědomí:

- rozpočtová opatření

Radka Řepová

RŮZNÉ

Naše spoluobčanka v encyklopedii...

V červnu 2023 byla Marta Mastná oslovena nadnárodní společností British Publishing House s tím, že byla vybrána do tohoto (již jedenáctého) ročníku česko-slovenské verze Britishpedie – encyklopedie osobností. Tento projekt si vytyčil cíl shromáždit a uchovat informace nejen o osobnostech všeobecně známých, jako jsou přední politikové, herci, populární hudebníci, apod., ale i o lidech jejichž jméno nebo tvář každý nezná, mají však společného jmenovatele: něco v životě dokázali.

Encyklopedie není běžně v prodeji, ale do svých fondů ji zařazují nejvýznamnější české knihovny, např. Národní knihovna České republiky, Moravská zemská knihovna v Brně, Památník národního písemnictví Strahovská knihovna, Akademie věd České republiky, atd.

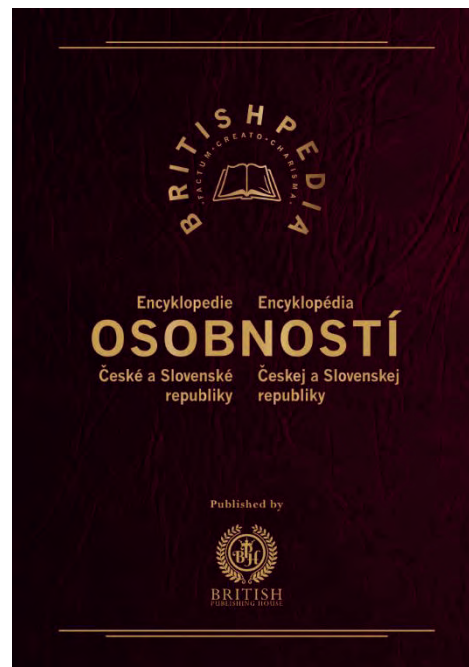
Po počátečním překvapení a rozpacích se Marta rozhodla, že do toho jde a vypracovala požadovaný dotazník, kde měla napsat co nejvíce o své práci a podle jejích slov musela dost potrápit paměť a projít své archivy.

V listopadu byla pozvána do Brna, aby převzala certifikát o členství a k Vánocům pak přišla vytištěná kniha. Obsahuje přes 2500 „obyčejných lidí“ společně se spoustou podnikatelů, lékařů, vědců, rektorů vysokých škol, i takovými jmény (dle abecedy), jako Jiří Bartoška, Lucie Bílá, Miroslav Donutil, kardinál Dominik Duka, hokejista Dominik Hašek, režisér Juraj Jakubisko, Iva Janžurová, Marta Kubišová, návrhářka Blanka Matragi, prezident ČR Petr Pavel nebo Zdeněk Svěrák.

To podstatné ze stránky Marty Mastné zde přetiskujeme:

Povolání: výtvarnice, fotografka, muzejnice, genealožka, literární autorka, zakladatelka Klubu sběratelek pohlednic, příležitostná reportérka a spolupracovnice hudebníka Petra Bende

Publikační a tvůrčí činnost: Od roku 1990 publikovala články a krátké povídky v časopisech Naším krajem, Zpravodaj města Třebíče, Moravskoslezský týdeník, přednášela o své sbírce regionálních pověstí. Je stálou přispěvatelkou Zpravodaje obce Štěměchy. Napsala sbírky povídek Povídky o lásce a věcech souvisejících (2002), Jiskření (2006), a sbírku básní a písňových textů Hořkosladko (2006). Své dlouholeté historické bádání shromáždila ve výpravné knize Kronika Dašowská (vydáno 2020, po vyprodání dotisk 2021). Již na objednávku obce pracuje na publikaci Kronika štěměšská. Její ilustrace provázejí desítky odborných publikací, za všechny: Není poník jako poník (1994), Průvodce chovatele (1997),

Encyklopedický slovník gastronomie (2002), Baseti (2012), Jezevčici v myslivecké praxi (2021)

V letech 1990 - 2023 vytvořila přes 25 000 kreseb a maleb převážně se zvířecí tematikou, které putovaly do mnoha zemí, včetně USA, Brazílie, Japonska a Austrálie. Kromě klasických obrazů maluje na omítku, textil, sklo, porcelán, dřevo, vánoční ozdoby a minerály. Se svými obrazy se účastnila mnoha společných i samostatných výstav, za všechny Hospital Kuks (1999 s Bořkem Šípkem).

Spolupracuje s chovatelskými kluby a vytvořila nespočet kreseb na tituly výstavních katalogů, na diplomy, do kalendářů, a také oficiální klubová loga, např. Klub chovatelů belgických ovčáků v ČR i SR, Klub chovatelů špiců, Coton de Tulear klub. Obrazy německých ovčáků byly použity jako dekorace ve filmu Báječná léta pod psa (1997). Její kresby provázely úspěšnou žádost o uznání národního plemene pražský krysařík a jsou součástí standartu na oficiální stránce Mezinárodní kynologické organizace (FCI). Každoročně se účastní okolo 20 chovatelských veletrhů a výstav. V současné době má v oboru samolepek a cedulek pro chovatele bezkonkurenčně největší sortiment v ČR a SR (6000 položek), který se stále rozšiřuje.

Spolu s rodinou a přáteli v roce 2011 otevřela rodinné muzeum Dašovský mlýn - muzeum mlynářství a vesnického života, místo s tradicí od 14. století, kde se nachází tisíce autentických exponátů.

V roce 2002 založila Klub sběratelek pohlednic, kterým prošlo již přes 400 členek, jeho činnost stále trvá a spolupracuje s německým PK club. Pravidelně vydává pohlednice zvířat, jejichž počet už dosáhl několika tisíc. Pořádá pravidelné celostátní sběratelské srazy.

Oblíbené úsloví: Každý den je jen jednou.

Web stránka: www.mastna.com

Z předínské školy

Předína „50“

Při přečtení titulku tohoto článku se snad každému vybaví nejslavnější závod v klasickém lyžování na našem území, tedy Jizerská 50 a není to náhoda, naši žáci si také vyzkoušeli atmosféru závodu v běhu na lyžích, je pravda, že na startu nebyly tisíce lyžařů, jak tomu již více než pět desítek let bývá na slavné padesátce z Jizerských hor a nebyla zde ani obrovská porce takřka padesáti kilometrů, ale i přesto si všichni startující žáci a žákyně, kterých byl celkem 25, zaslouží hluboký obdiv za odvahu, se kterou se do závodu pustili, většina z nich měla jen pramálo zkušeností s běžeckým lyžováním, ale o to více měli chuti a elánu si tuto dovednost vyzkoušet a porovnat svoje síly se ostatním spolužáky.

Počasí, které dnes připomínalo podmínky na hřebenech našich nejvyšších pohoří, mlha, mráz a především vítr, který tlačil pocitovou teplotu vzduchu dolů, hluboko pod bod mrazu, byl dalším nesmlouvavým soupeřem pro naše statečné lyžaře. Trať upravenou obcí Předín měřící zhruba jeden kilometr, která skýtala stoupání v protivětru, rovinatou pasáž a cílové klesání s větrem v zádech, museli ti nejlepší lyžníci zdolat celkem třikrát. Nejlépe se s okruhem, počasím a technikou vypořádala v kategorii dívek Viktorie Kabelková (2. místo Amálie Křivanová, 3. místo Veronika Krejčí). Z chlapců si vedl nejlépe Šimon Pospíšil, který byl v cíli první s velkým náskokem na druhého Petra Bobka a třetího Štěpána Šilhavého.

Lyže, boty a hole, na kterých žáci závodili, byly zakoupeny z daru obce Štěměchy.

Michal Kovář

Okreskové kolo ve florbalu

Florbal je velmi populární a dynamická kolektivní hra se stále se rozvíjející hráčskou základnou, velký zájem o tuto halovou sportovní hru je i na naší škole, kde již šestým rokem žáci navštěvují kroužek sportovních her, kde se věnujeme zejména této hře.

Žáci navštěvující tento kroužek doplnění o některé další chlapce dnes zápolili na horké třebíčské půdě o postup do okresního finále. Konkurence byla velmi početná a postupový klíč velmi složitý, šest družstev rozdělených do dvou skupin bojovalo o jediné postupové místo, které zaručovalo postup do okresního kola. Los k našim hochům nebyl milostivý a ve skupinové fázi změřili svoje síly nejprve se ZŠ Benešova Třebíč, kde v srdnatém výkonu vybojovali remízu 5:5 a následně naši borci vyzvali na souboj domácí hráče ze ZŠ Bartuškova Třebíč, kterým podlehl 3:5. Základní skupina byla bodově vyrovnaná a rozuzlení přinesly až samostatné nájezdy mezi naším celkem a ZŠ Benešova Třebíč (nastala rovnost bodů i vyrovnané skóre), tato dovednostní disciplína nedopadla pro naše barvy dobře a odsoudila nás k boji o umístění na 5. - 6. místě, kde jsme narazili opět na třebíčskou ZŠ Kapitána Jaroše. Závěr turnaje ozdobili naši hoši jednoznačnou výhrou 6:1 a umístili se na konečné páté příčce.

Ač tomu umístění v turnaji neodpovídá, chlapci předváděli po celou dobu pěknou a bojovnou hru, nastříleli ve třech zápasech 14 gólů a byli tak pro městské školy s početnou základnou žáků - hráčů zdatnou konkurencí. Všem hráčům (Petr Bobek - kapitán, Jan Tekal - brankář, Jan Jeřábek, Radek Polák, Filip Binka, Lukáš Trojan a Petr Michálek) děkuji za jejich herní nasazení a bojovnost ve všech utkáních.

Michal Kovář

Práce na venkově

Život na venkově je spojen z řadou úžasných výhod, ale zároveň s sebou nese i velkou zodpovědnost spojené s udržováním a rozvojem komunity. Práce na obci hraje klíčovou roli v tom, aby byl každodenní život pro obyvatele příjemný a plný možností. Péče o zelené plochy – krása venkovského prostředí často spočívá v přírodě a zelených plochách.

Práce na obci/ venkově je různorodá, každý den je co zdokonalovat. Sekání trávy, která je v jarních a letních měsících rychlejší než raketa na Mars, květiny, které zdobí naši krásu vesnice je potřeba si taky hýčkat a dohled ženy nad nimi je v těch nejlepších rukách a nesmím zapomenout na naši dominantu Dašov. Dašovský mlýn, rybník Pančák, kde dávají lišky dobrou noc, ale ten klid a šumění vody je balzám na duši, i přesto, že člověk potí doslova krev okolo údržby rybníka a jeho okolí. Práce je spojena s udržováním parků, návsi, rybníků, dětských hřišť a spoustu dalších míst. Je velice zajímavé, když člověk na těchto místech pracuje, že ta práce jde za ním vidět. Lidí i děti poté využívají více těchto prostorů, protože uklízený a vyčištěný je zdaleka příjemnější než zarostlý prales, či neudržované prostředí.

Není to samozřejmě jen práce venku, když nám počasí nepřeje, neznamená to, že SE NIC NEDĚLÁ. Naopak využije se vnitřních prostor a že jich tu je – kulturní dům, tvrz, obecní úřad, Vrchy a spousty dalších, kde se uklízí, zdokonaluje, opravuje, maluje, to vše je považováno za práci na obci. Každý si nedokáže představit co vše to obnáší, když to nikdy člověk nedělal, nebo mu o tom člověk nevyprávěl. Můžu mluvit za sebe. Říkala jsem si, co na tom může být náročného fyzicky, ale kéž by jen fyzicky, ale i psychicky pro mě jako pro ženu začít řídit traktůrek, zapojit si vlečku, naložit věci, obstarat sekačky, křoviňák, namíchat si tekutiny do každé mašiny a nedej bože, když člověk ráno vstane a počítá s tím, že vše tam bude jak si uklidil den před a ono je to vlastně úplně jinak. Nic nejede, není benzín a já jako kůl v plotě stojím v garáži, použiji pár uklidňujících slov, smrdím hned mazem a benzínem, a to jsem ani nevyjela z garáže. Ne pořád je veselo, ale i slzy, pot a vyčerpání. Ale neměnila bych a děkuji za takovou příležitost OBCI ŠTĚMĚCHY. 😊

Chystání kulturních a sportovních aktivit je také jedna z činností, který se nevyhnutelně spojuje s prací na venkově. Člověk toto bere jako oddechový čas místo zeleně... Práce na obci jsou rozmanité a zahrnují celou škálu aktivit, které jsou klíčové pro udržování a rozvoj venkovské komunity. Závazek dobrovolníků, obyvatel a místních organizací hraje v této oblasti nezastupitelnou roli, přičemž společným úsilím může být dosaženo dlouhodobého úspěchu a prosperity pro všechny.

Aneta Berounová

Někdy se bojím o tvoje dary, že než je poznám, budu už starý ...

Všimli jste si, jak neuvěřitelně rychle utíká a letí čas? Zdá se mi, že mnohem rychleji, než když jsme byli malé děti... a čím jsme starší, přidává na intenzitě. Bohužel nikdo z nás ho nechytí a už vůbec nezastaví. Podle tohoto zrychleného vzorce utekly i vánoční svátky. Tytam jsou chvíle odpočinku a setkávání se, ze stolů zmizely vánočky a cukroví .. i dárky už jsou dávno rozdány a u svých majitelů. A jak už to tak bývá, některé jim dělají radost ještě dnes, jiné upadly v zapomnění. Stejně to může být i s dary, které nedostáváme o Vánocích, ale při svém narození a někdy po celý náš život. Řeč je o Božích darech - našich schopnostech, vlohách či talentech. Každý z nás dostává do vínku jiné, je jenom na nás, jak s nimi naložíme a využijeme-li je, nebo skončí zapomenuté někde „v koutě“. A jestliže je využijeme a spojíme se s ostatními, vznikne úžasné Boží dílo. A tak by to mělo asi být - držet pohromadě a radovat se ze společně vykonané práce.

Vzájemná spolupráce se dobře osvědčuje i v našem farním společenství. Jak víme, pan farář spolu s věřícími se snaží opravit a zachránit, co se dá. K tomu jsou však kromě modliteb potřeba i finance. Naspořeno něco málo je, ale počítalo se s dotací. Na ni bylo loni uvolněno příliš málo peněz, tudíž nebyla šance ji získat. Letos je situace ještě horší, dotace na tyto opravy nebudou žádné. Znamená to, že plánovaná oprava střechy kostela se odkládá a našemu knězi tedy nezbývá než čekat, spořit a doufat, že napřesrok bude situace lepší.

Kromě drobných oprav a údržby, kde jsme si vystačili sami bez větší finanční újmy, se v kostele více neopravovalo. Nepočítám staronové venkovní schody vedoucí od silnice ke kostelu. To byla obecní záležitost a zvládli ji na jedničku.

Poslední roky se stalo pěkným zvykem a zpestřením poznávání a objevování poutních míst (však jich taky je). Uplynulý rok nebyl výjimkou a rovněž se nesl v cestovatelském duchu a několik kostelíků jsme navštívili. Záměrem prvního, tentokrát spíše poznávacího výletu, se stala Vídeň a její kulturní skvosty (chrámy). Osobně jsem se neúčastnila, ale vím, že pouť se vydařila a pro velký úspěch se domluvil další výlet hned na podzim. Krásné zářijové počasí, autobus plný lidí, v batůžkách svačiny a modlitební knížky a v dálce se tyčící cíl naší cesty, Svatý Hostýn. Byl to vydařený den, plný super zážitků..., mše svatá plná emocí, výborný oběd, modlitba venkovní křížové cesty, závěrečné proběhnutí stánků spojené s nákupem něčeho pro vzpomínku a blížkým pro radost a pak šupem domů a těšit se na další „pouťování“.

Náš pan farář má rád společnost a je vděčný, když ho některá rodina pozve na nedělní oběd. Tentokrát ale bylo vše naopak a při příležitosti 30. výročí svého kněžského svěcení pozval na oběd on nás. V hostinci v Želetavě na nás čekal plný sál lidí, řízek s bramborovým salátem a poté příjemné povídání při zákuscích a kávě. Spokojenost a radost z tváře našeho otce přímo vyzařovala a odpoledne jsme si pěkně užili.

Někdo chodí do kostela každou neděli, někteří přijdou občas nebo vůbec a jsou tací, kteří při prvním zacinkání zvonečku hlásí na celý kostel: „Jdeme domů!“ (malý Janeček Hlůšek). Jak vidno, jsme lidé různí a každý to máme jinak. Důležité však je neztrácet naději a víru, rozlišovat dobré a zlé, nepromarnit svoje Boží dary a žít dobrý život!

Petra Trnková st.

1. světová válka

V tomto roce si připomeneme 110. výročí od vypuknutí první světové války. Tato válka (před rokem 1939 známá též jako Velká nebo Světová) probíhala v letech 1914 – 1918. Zasáhla Evropu, Asii a Afriku a bojovalo se také na světových oceánech. Válečný konflikt propukl mezi dvěma koalicemi: Dohodou (Velká Británie, Francie, Rusko + další státy) a Ústředními mocnostmi: Německo, Rakousko-Uhersko, Turecko, Bulharsko a Itálie – do r. 1915). Ve válce šlo především o moc a rozšíření sféry vlivu, zisk kolonií, nerostných surovin, odbytišť a trhů. Habsburská monarchie anektovala Bosnu a Hercegovinu v roce 1908. Záminkou 1. světové války se stal atentát na následníka trůnu Rakouska-Uherska Františka Ferdinanda d'Este a jeho manželku Žofii Chotkovou, ke kterému došlo v Sarajevu 28. června 1914. Oba byli zastřeleni srbským separatistou Gavrilem Principem. Dne 28. července 1914

vyhlásilo Rakousko-Uhersko Srbsku válku, čímž vyvolalo řetězovou reakci vedoucí k světové válce. Slovy „Mým národům!“ začínalo prohlášení císaře Františka Josefa I., kterým v roce 1914 oznámil svým poddaným začátek války se Srbskem. Všichni si mysleli, že válka bude vyhraná za chvíli a „do švestek či prvního sněhu“ budou vojáci doma. Nikdo si nedokázal představit, jak zlá a dlouhá bude, jaké hrůzy přijdou. Na stranu Srbska se okamžitě postavilo Rusko. Ve stejnou dobu útočí Německo na Francii, se kterou mělo nevyřízené účty. Francie ale podepsala spojeneckou smlouvu s Anglií, která tím pádem do války vstoupila taky. Podobným způsobem byly do konfliktu zataženy další a další země, až jich spolu nakonec bojovaly desítky – v Evropě i mimo Evropu. Češi museli bojovat za Rakousko-Uhersko. Mnozí však přechází do zajetí a vstupují do československých legií, které bojovaly proti Rakousku a Německu. Tyto legie vznikaly v Rusku, ve Francii a Itálii a čítaly asi 100 000 mužů. 1. světová válka končí vítězstvím Dohody oficiálně 11. listopadu 1918, kdy Německo podepisuje dohodu o příměří a přiznává porážku. První světová válka přinesla obrovské ztráty na životech i hmotné škody. Během čtyř let bylo zabito 10 milionů lidí a 20 milionů bylo zraněno. Lidstvo zažilo jeden z největších masakrů v dějinách.

1. světová válka zasáhla tragicky do života obyvatel naší vesnice. V jejím průběhu narukovalo z naší obce (v r. 1910 žilo ve Štěměchách 546 obyvatel) přes 90 mužů. Bojovali na všech třech frontách, nejvíce jich bylo v Itálii. Období války těžce postihlo opuštěné rodiny bez otců a synů. Ženy a děti musely zastat práci mužů a uživit se. Ceny potravin během války neustále stoupaly, a proto mnoho rodin žilo ve veliké bídě. Nastaly také rekvizice. Za asistence německých a rakouských vojáků se bralo vše: mouka, dobytek, obilí, koně. Ke konci války se v našich lesích skrývalo mnoho dezertérů. Lidé z naší obce jim pomáhali, dávali jim jídlo i šatstvo. Z narukovaných se jich dvacet pět nikdy nevrátilo. Nejmladšímu z padlých Jaroslavu Trnkovi bylo pouhých osmnáct let. Podívejme se nyní do Kroniky obce Štěměch, kde je tato doba pečlivě popsána:

Radka Řepová

Světová válka

Dne 28. června 1914 rozlétla se po celém tehdejším Rakousku zpráva, že v Sarajevu zavražděn byl rak. následník trůnu František Ferdinand. Bylo již tehdy patrné, že atentát tento bude mít dalekosáhlé důsledky. Mnozí předpovídali, že atentát tento stane se signálem k válce, na niž ostatně některé státy, zvláště Německo, již dlouho tajně se připravovaly. A to se skutečně i stalo. Starý císař rakouský František Josef I. vypovídá válku Srbsku, a tak dnem 28. července 1914 počíná se předvídané drama války uskutečňovati. Po bok napadenému Srbsku staví se Rusko, Francie, Anglie, kteréžto mocnosti obrací se především proti spojenci Rakouska – Německu. K mocnostem pak druhým přidává se Japonsko, Itálie, posléze i Amerika a tím válka tato zachvacuje celý svět – (odtud jméno „Světová“).

Útrapy lidu ve zdejší obci počaly hned na začátku války r. 1914 a čím dál tím více se zvětšovaly, neboť válka tato byla tak hrůzná, jaké svět ještě nikdy neviděl. Následky této války zajisté ještě dlouho budou trvati a dlouhé doby ještě vyžádá si zacelení všech ran jí

způsobených. Útrapy lidu byly duševní i tělesné. Ačkoliv někteří občané k nastoupení vojenské služby byli již povoláváni lístky, doufalo se do posledního okamžiku, že spor mezi mocnostmi bude smírně vyrovnán. Avšak nastalo veliké zklamání, když v noci na pátek 31. července 1914 o ½ 11 hodině objevil se v obci kočár s dvěma úředními osobami, které odevzdaly na obecním úřadě vyhlášky o všeobecné mobilisaci. Vyhlášky byly ihned vyvěšeny a lidu bubnem ohlášena všeobecná mobilisace. V každém domě se ozýval nářek a druhého dne lid chodil jako omámen. Nezapomenutelné jsou scény, které se odehrávaly v neděli 2. srpna 1914 při odchodu otců a synů z domova. Otec objímal plačící ženu a děti, kterého nechtěly pustit. Ostatními občany byli vojíni vyprovázeni až na nádraží do Okříšek. Srdce se svíralo bolestí těmto mužům, když museli se rozloučiti s těmi, kteří byli radostí jejich života. A mnohý z nich ve strašné předtuše cítil, že

je vidí naposled. Všichni se utěšovali tím, že válka vedená moderními zbraněmi nemůže trvati déle než tři až pět měsíců, takže do Vánoc bude doma. V první výzvě (do 36 roků) 2. srpna 1914 nastoupilo službu vojenskou 36 mužů, ve druhé výzvě nastoupilo 7 mužů (počátkem září). Doma opuštěným ženám a dětem nastaly nové těžké chvíle ustavičného strachu, rozčilení a očekávání zdrcujících zpráv od kamarádů mužových a otcových z bojiště. V prvních měsících války padl Josef Šabacký (poznámky nad jménem Josef je obyčejnou tužkou napsáno František), rolník v Dašově, 28 roků starý, ženat a Karel Bazala, čeledín ve dvoře, ženat. Oba padli na ruské frontě. Naděje, že válka brzy skončí, zklamala a naopak nastávaly nové a nové přehlídky neodvedených mužů od 21 do 42 roků, kteří během války museli jít čtyřikrát k přehlídkám. Byli odváděni stále méně a méně schopní. Konečně v r. 1916 a 1917 byla rozšířená branná povinnost na mladíky od 18 roků a na muže od 42 do 50ti roků, takže mnohý plesnivý, shrbený a churavý muž musel dělati vojáka – nováčka. Starých těchto mužů bylo odvedeno 7. Ostatních během války následkem přehlídek nastoupilo 52 mužů.

Z nich padlo nebo zemřelo nemocí ve vojenské službě: Josef Klamert, správce dvora, ženat, Bohumil Janík, čeledín, svobodný, Václav Pospíchal, rolník v Dašově, ženat, Ludvík Bobek, pokrývač, svobodný a bratr jeho Karel Bobek, zedník, svobodný, Jaroslav Trnka, čeledín, svobodný a bratr jeho Bohumil Trnka, malíř, svobodný, František Svoboda, čeledín, svobodný, Jan Dokulil, syn rolníka, svobodný, Svoboda Antonín, domkař, ženat (nezvěstným od r. 1914), Dokulil Jan, čeledín, svobodný, Binka Josef, domkař, ženatý (nezvěstný od r. 1916), Bartejs Jan, elektrotechnik, svobodný, Bobek Ludvík, čeledín, svobodný, Stanislav Egon, svobodný, Veselý Jan, soustružník perletě, svobodný, Alois Šmikmátor, učitel, ženat. Celkem jich tedy padlo 19. raněni byli tři: Adolf Bobek č. 10 do nohy, Kovář Josef č. 73 a Ondráček Jan č. 63 do ruky. Zajato bylo ze Štětěch 24 mužů, z nichž sloužilo u legie: v Rusku Janík Václav, Vladyka Antonín, Dokulil Antonín, Škrdla Bedřich, v Itálii Ludvík Trnka, Jan Trnka, ve Francii Bazala Josef a František Horký. Zdravotní stav občanů po dobu války byl celkově dobrý. Obec kromě chřipky, která si nevyžádala žádné oběti, nebyla navštívena nakažlivou nemocí.

Pozůstalým nemajetným rodinám po narukovaných vojínech byla vyplácena státní podpora a sice na počátku války 40 h na každého člena rodiny, později byla zvýšena na 1.60 Kr. Podpora byla vyplácena na berním úřadě, pak byla zasílána na obecní úřad a zde jednotlivým rodinám rozdělována. Tak mnohá rodina vícečlenná, která měla na živobytí několik kousků pole a nebyla odkázána živobytí si kupovati, ušetřila si za války slušný peníz a žila za války v lepších poměrech než před válkou, hlavně tam, kde muž vydělanou mzdu prohýřil a mnohá si přála, aby to trvalo tak stále. Zvláště blahodárný vliv měl omezený prodej lihovin – jediné to dobro války.

Ceny potravin, šatstva, obuvi během války stoupaly. Nejen vše podražilo, ale nastal též nedostatek denních potřeb. Lidé z měst (i z Čech) a hlavně židovští uprchlíci z Haliče zaplavovali obce a za drahé peníze potraviny skupovali nebo vyměňovali za látky, petrolej, mýdlo, kuřivo, kterého bylo nedostatek. Za 1 kg žitné mouky platili 5 K, máslo 20 K, jedno vejce 1 k, 1 litr mléka 40 h. 35. Nastaly rekvisice. Za asistence německých vojáků bralo se vše: obilí, mouka, dobytek. Komisařům bylo nařízeno, aby přesně vypočítali dávku dle udaného klíče, přináležící té které rodině. Z dávky té se nesmělo vzít nic, poněvadž s ní měli vystačiti až do žní. Za několik týdnů však poté přepočítány dávky znovu a na základě jiného klíče vzala jim

část z ponechané zásoby. Bylo také slibováno lidem, že přijdou potraviny z Rumunska a z Ukrajiny, jen aby své zásoby vydali. Lid tomu nevěřil, a proto každý hleděl, jak by jej ošidil. Tím úřady podkopávaly vážnost k sobě a lid znemravňovaly. Poklesnutí kázně bylo pozorovati jak u mládeže školní, tak i u mládeže odrostlé. Příčina toho byla, že otcové rodin byli na vojně a matky byly slabé. U školní mládeže příčinou poklesnutí kázně byla také slabá docházka do školy, neboť školní úřady nařizovaly, aby mládeži nejvyšších třech školních roků za příčinou polních prací mlácení apod. dle potřeby byl udělena úleva v docházce školní. Učitelstvo mělo vycházeti vstříc s největší blahovolností – totiž trpěti zameškání vyučování. Toho mnozí nesvědomití lidé využívali, takže mnohý žák po dobu války málokdy se ve škola objevil. Tím ovšem se výchově ani vyučování neprospělo. Dorostlá mládež zvykla si v noci se toulati a

hulákáním rušiti noční klid. O zpusťlosti svědčí výhrušný dopis, podaný asi nějakým výrostkem, na obecní úřad v létě r. 1917, že Štěměchy budou ze čtyř stran hořeti. Občané byli tím nemálo pobouřeni a v noci konali pilně hlídky. Nevyhořelo nic, jen na Pešově někdo úmyslně podpálil otýpky dříví. Oheň byl včas zpozorován a uhašen. Případ zůstal nevyšetřen. Dopis byl psán asi s tím úmyslem, aby pod záminkou, že koná v noci hlídku, mohl se volně toulati.

Úřady nutily občany k upisování válečných půjček (bylo jich 7), zvláště ty, kteří byli z vojny vyreklamováni. Ti půjčku upsati musili, jinak bylo pohroženo okamžitým narukováním. Lid válečným půjčkám již nevěřil, neboť měl již tušení, že Rakousko se zhroutí a málokdo se dal zlákat vysokými úroky. Nekázeň ve vojsku i v řadách vojska ku konci války vznikala nekázeň, neboť hladovíci a zubožení vojáci byli již vojny syti, počali od svých pluků utíkat a skrývati se na půdách, v lesích apod. I u Štěměch v rozsáhlých lesích skrývalo se mnoho takových utečenců. Chodili do vsi, prosili o živobytí a každý rád jim něco dal. Byli ovšem pronásledováni vojskem a četníky. Jen v jednom případě podařilo se vojenské patrole chytнути takového uprchlého vojína z Opatova v dolním mlýně v Dašově, kterého pak odvedli svázaného k jeho pluku. Ostatní zavčas utekli. Mnoho trpěly v této barbarské válce matky a hospodyně, jejichž útrapy směle mohou se postavit na roveň útrapám mužů ve válce. Na nich spočívala nejenom starost o domácnost, ale i o polní hospodářství. Nebylo dostatek mužských sil a hospodyně, když chtěla mít pole včas obděláno, oseta, musela sama chopiti se pluhu, orati, síti a žíti. Mimo to ji tížila starost o děti, které snad doma běhaly bez dozoru. Pole však i přes to nemohla býti tak dobře obdělávána a následkem toho byla i menší úroda. Teprve ku konci války byli větší

rolníci a to ještě staří zproštění od vojenské služby, aby mohli svá hospodářství obdělávati. Přes čtyři roky trvaly hrůzy válečné a naděje na mír v r. 1918 byly stále větší. Rakouská i německá vojska utrpěla veliké porážky a tak Rakousko 27. října 1918 kapitulovalo. I zpučné Německo, ztrativši podporu svého spojence, kloní se k míru. Stará monarchie rakousko–uherská se rozpadá a mizí z mapy evropských států. Světem letí heslo „Sebeurčení národů“ proklamované americkým presidentem a příznivcem našeho národa Wilsonem a naším tatíčkem Masarykem. A na základě tohoto hesla vzniká řada nových národních států, mezi nimiž je i náš obnovený samostatný stát – republika československá.

Radka Řepová (doslovný opis z kroniky)

Pomník

Pomník padlým vojínům z 1. světové války byl postaven roku 1920 zásluhou spolku Omladina. Byl vyroben v dílně kamenického mistra Smolína z Třebíče. Základ tvoří kamenná stéla. Nahoře je reliéf Krista, pod ním nápis: „ Na památku padlým vojínům obce Štěměch“, pak následují jména, data narození a úmrtí těchto mužů: Bobek Karel, Bazala Karel, Bobek Ludvík, Dokulil Jan, Janík Bohumil, Svoboda František, Stanislav Osvald, Sochna Adolf, Bobek Ludvík, Binka Josef, Bartejs Jan, Dokulil Jan, Pospíchal Václav, Svoboda Antonín, Šoustal Jan, Šoustal František, Šabacký František, Trnka Bohumil, Trnka Jaroslav a Veselý Jan. Pod jmény je nápis: „Spěte sladce naši drazí a cizí země budiž vám lehká. Věnováno Omladinou ze Štěměch r. 1920.“ V kronice je tato zmínka: „ Vykládá se, že Omladina při uvádění jmen na pomníku počínala si stranicky a zvláště nepřátelsky, že se stavěla proti uvedení jména zdejšího definitivního učitele Aloise Šmíkmátora, jehož neuvedla ani na desce, která dodatečně v roce 1926 byla do pomníku vsazena. “ Takto zní citace z kroniky. Podle jiné verze to bylo z toho důvodu, že Alois Šmíkmátor žil v obce krátce a neměl domovské právo.

Totéž se pravděpodobně týkalo i dalšího z padlých, který rovněž nebyl na pomníku uveden, a to Josefa Klamertha, správce dvora. V roce 1926 byla do pomníku vsazena deska se jmény dalších mužů, kteří se nevrátili a nebyly o nich zprávy. Na této desce jsou uvedeni: Hobza František, Sedlák Josef, Šoustal František a Tuma Jan. Na pomníku padlých je 24 jmen. Je zde také uvedeno jméno Františka Šoustala. Jsou tam dva stejného jména, ale toto se týká Františka Šoustala s daty 1895 – 1916. O Františku Šoustalovi se předpokládalo, že padl, protože od roku 1916 od něj nepřišel domů jediný dopis a nikdo o něm nic nevěděl. Proto bylo jeho jméno uvedeno na pomníku. V roce 1960 přišel na Sekretariát prezidenta republiky dopis ze SSSR, že jmenovaný tam žije a žádá o důchod. K této žádosti musel předložit výpis z matriky z ČSSR. Předseda MNV ve Štěměchách Václav Pařízek pak tyto údaje poslal Františkovi Šoustalovi zpět, a tak se lidé dozvěděli, že jmenovaný občan nepadl ve válce, ale stále žije. Jeho jméno však na pomníku padlých zůstalo dodnes.

Radka Řepová

Pohádka o Dašovském mlýně

Kdesi v Kronice Dašowské jsem vedle přehledu historických fakt slíbila také čtivější příběh o mlýně. Pokusím se tedy slibu dostát, na chvíli přimhouřím oči nad stoprocentní věrohodností a popustím uzdu fantazii. **BERTE PROSÍM TUTO KAPITOLU OPRAVDU JAKO POHÁDKU!** Byť opřenou o faktické znalosti a propředenou dašovskými reáliemi.

Pohádka o Dašovském mlýně - kapitola první *aneb takhle nějak to třeba mohlo být...*

Přenesme se do hlubin 14. století, do země porostlé hlubokými listnatými hvozdy, které protínaly jen průseky zemských stezek. Lesy byly bohaté zvěří žijící si podle svých zákonů, málokdy rušenou lovci, protože tenkrát ještě zvířata a nedotčená krajina měla nad člověkem převahu. A pak tu byli lidé, kteří v potu tváře klučením, třebením a žďářením – tedy sekyrou i ohněm vyrvávali divoké přírodě své místo pro život, dřevěnými pluhy a motykami obdělávali panenskou půdu, stavěli osady, vesnice a města.

Na jaře roku 1335 byl český král Jan Lucemburský upoután na lůžko po těžkém zranění v turnaji. Jeho synu Karlovi, markraběti moravskému (později císaři Karlu IV.), manželka Blanka právě porodila první dcerku. Přesto už na sklonku léta oba putovali za státnickým jednáním až do dalekého Trenčína. Přitom Jan svému synovi uděloval otcovské rady k vládnutí a navštěvovali spolu různá místa.

Na Českomoravské vysočině, na obou březích řeky Jihlavy pod benediktinským klášterem, se zvolna rozrůstalo město Třebíč. Toho roku přivítalo vzácné hosty: oba vladaři se tam na zpáteční cestě z Trenčína zastavili. Jan to tu znal už z předešlých návštěv v letech 1312 a 1315, kdy potíral loupežnickou bandu na hradě Sádce. Teprve devatenáctiletý Karel si město dobře prohlédl a následně mu udělil privilegia podle znojemského práva, zejména s doporučením vystavět do tří let silné hradby a příkopy. Neudělal to ale hned a na místě,

příslušnou listinu podepsal až o pár dnů později v Havlíčkově Brodě. Co se ale dělo mezi tím? Král Jan byl nechvalně známý tím, že českou zemi rád používal jako dojnou krávu pro doplnění peněz na své nákladné rytířské zábavy, proto ho velmi zajímala místa, která prosperovala a kde bohatství mohlo vznikat. Jistě tedy chtěl navštívit i nejstarší hornické město – stříbrnosnou Jihlavu. Co ale byly doly stříbrné proti těm zlatým! Zlata se u nás těžilo málo, proto nebyly příliš rozšířené ani zlaté mince, a nejběžnějším platidlem zůstával stříbrný pražský groš. Když už se zlato někde vyskytlo, a dokonce v takové míře, že to byla nejvydatnější zlatonosná lokalita na Moravě, pán země o ní musel dobře vědět.

Už dobrých sto let předtím se naším krajem pohybovali zkušený prospektoři a lokátoři a zakládali doly a vesnice na místech, kde našli vzácné žíly zlaté rudy. Nebylo to daleko od zemské Haberské stezky. Sjížděli se sem horníci kutat v dolech, další pak v potocích rýžovali zlatinky vyplavené z podzemí. I sem, do Předína, do Zlatomlýna, kde se zlatá ruda pražila a drtila, do Štítků – Zlatých Hor – Goldbergu a možná Dašovic doputoval královský průvod. Vždy ho po určitý kus cesty doprovázel někdo z místních, zde přímo vlastník okolních vsí, pán z Heraltic, a podával Janovi a Karlovi informace o tom, jak se zde žije a pracuje, co se povedlo a co naopak místní lidi sužuje. Ať už tak nebo v hostinci při dobré pečení mohla padnout zmínka o tom, že rodiny dašovických zlatokopů musí vozit mouku na obživu docela daleka.

Při dalším toulání po okolí se náhle Jan s Karlem ocitli pod Horou (jak lidé od nepaměti nejvyššímu strážnímu kopci v širokém okolí říkali), v malebném údolí, kterým protékal vydatný potok pramenící v lukách. „Nu, synu, co bys udělal s tímto místem? Jak bys zvelebil tento kus země?“ zkoušel Jan Karla. Mladík se zamyslel, rozhlédl se po dolíku mírně se svažujícím a zužujícím k východu a pak ho to napadlo: „Otče, ten potok je dost silný, měli by tu vystavět hráz, rybník a mlýn. Těch je vůbec v zemi zapotřebí, přináší vícery užitek, hojnost ryb a zadržení vláh v době sucha. Poddaní když budou mít více mlýnů, nemusí tak daleko s obilím jezdit. Budu se proto starat, aby se rybníky i mlýny množily.“ A jak slíbil, tak i udělal. Podporoval jejich výstavbu, zřizoval rybníky z prostředků královské komory, nařizoval je stavět i měšťům, šlechtě a církvi, aby bylo postaráno o hojnost ryb pro výživu panstva i obyvatelstva, doslova „aby království naše rybami a vodními parami oplývalo“. Dokonce sestavil první mlynářské regule a vodní živel ho zajímal natolik, že vydal i první předpisy o cejchování plavidel a normu pro stavbu vorů.

A tak, když za nějaký čas z Prahy dorazila finanční podpora tam, kde se dříve peněz nedostávalo, ve zmíněném údolí nastal brzy stavební ruch. Kácely se stromy a mistr rybníkář začal s vyměřováním hráze. Desítky nevolníků se svými rýči a motykami vybírali drny a hlínu až na kamenný podklad, aby se stavba se základem dobře spojila. Pak prohlubovali obrysy budoucího velkého rybníka a vše, co vykopávali, na ručních kolečkách nebo v nůších muži, ženy i děti přemísťovali tam, kde ze dvou stran pomalu rostla vysoká hráz rozestoupená uprostřed jen tolik, aby jí mohl protékat potok, blíže severnímu konci pak s mělčí rýhou připravenou pro mlynářské stavidlo. Na jižním konci hráze pak upravili splav pro přepad přebytečné vody. Těžké vozy tažené volskými spřeženími přivážely velké kameny ze skalnatého místa, kterému se od té doby začalo říkat „V Kamenici“ (později Kamenná) a drobné nasbírané kamení z polí u nedalekých Štěměch. Mísili je s namodralou jílovitou hlínou, které bylo všude v březích potoka

i jinde mělce pod povrchem dostatek. Kdyby směs byla příliš písčitá, tlak vody by neudržela. Jednotlivé vrstvy se pečlivě dusaly, těžká práce trvala několik týdnů.

Štěměšští se na nový mlýn také těšili, protože ten větrný, stojící nade vsí v trati zvané Vrchy, měl málokdy dost větru a pomalu chátral. Vodní mlýn na svých potůčcích s malým přítokem nikdy vybudovat nezkoušeli, i když u štěměšské tvrze mělo panstvo rybníky na plnění příkopů pro případ potřebné obrany či pro hašení požárů. „Už vezou trouby!“ křičely děti. Několik párů volů přitáhlo dva mohutné kmeny staletých modřínů, které zruční tesaři nejdříve podélně prořízli na poloviny a pak půlkulatými teslicemi vydlabali do dvou na sebe přiléhajících koryt dostatečně dlouhých na to, aby je nemuseli napojovat z více kusů. Jeden asi dvacetimetrový zasadili do hráze u výpustního čepu, druhý kratší u mlýnského stavidla. Menší

kus dřeva pak otesali do tvaru „čepu“, tedy jakéhosi špuntu s dlouhou rukojetí a opatřili řetězem, na druhé straně pak z latí a prkének sestrojili ploché stavidlo a i kolem něj hlínu dobře upěchovali. Tato zařízení si ale ještě měla na své uplatnění počkat. Všichni věděli, že teď musí pracovat co nejpečlivěji a pustili se do zasypávání rour.

Po několika dnech usilovné práce byla hráz hotová. Nakonec tesaři ještě postavili vazbu – zahrádky kolem výtoků, aby při vypouštění neutíkaly ryby, a lávku na vytahování čepu. Do hráze vedle něj vetkli vrbovou větvíčku, aby zde vyrostl nový strom na paměť jejich dobrodince markraběte Karla. Nové dílo se nechalo přes zimu ležet, aby hráz slehla. Až na jaře se do roury zapustil čep a rybník se začal plnit vodou nejen z potoka prudce skotačícího po kamenech, ale i stékající ze svahů z roztátého sněhu, kterého té zimy leželo všude přes metr. A to už se pod hrází začala stavba nová. Mladý mlynář, který od heraltických pánů dostal povolení a něco peněz (protože mlýny budovalo panstvo, jim také patřily a mlynáři v nich byli v nájmu), začal pod dohledem svého zkušeného otce stavět nový mlýn. V pergamenu, který o pána dostal, byla i podmínka pojmenovat ho po dašovické tvrzi a vsi.

Byla to dřevěná roubená stavba téměř čtvercového půdorysu s malými okénky,

umístěná ve svahu tak, aby jedna jeho stěna byla zapuštěná do země, a na druhé, návodní, se dalo vystavět mlýnské kolo. Pro ně pak mlynář s pomocníky – někdy svými bratry a švagry, jindy s přáteli ze vsi, vyhloubil podél stěny mlýna hlubokou nádrž –lednici, kterou vyložil kamenem, a nad mlýnem vykopali od stavidla rybníka až po okraj lednice mlýnský náhon. Krov střechy byl strmý, podle tehdejších zvyklostí, aby na něm déšť ani sníh nezůstával ležet a neničil choulostivou krytinu z trávy a slaměných došků.

Nejtěžší bylo přivést kmen statného dubu nahrubo otesaný, mající průměr více jak půl metru. Nejpevnější hřídel by byla z dubu třicet let zakopaného v zemi, který téměř zkameněl a byl pak odolný zejména v krutu, na to ale náš mladý mlynář nebyl připravený. O stavbě se rozhodlo docela rychle a on také spěchal – těšil se na svatbu, která musela čekat, dokud nebude mít střechu nad hlavou, kam by mladou nevěstu přivedl a dokázal ji uživit. Spěchal tedy i se stavbou kola. Věděl, jak na to, protože jedno už zhotovil při své mistrovské zkoušce. Nejlepší dřevo na ně bylo opět dubové, ale ve zdejším kraji byly tyto stromy vzácné, spíše se tu dařilo bukům. On však věděl, že dobrou službu udělá i dřevo z jedlí. Netrpělivě, ale s pečlivostí vyřezával se svými pomocníky jednotlivé díly. Když posuzoval sílu potoka a výškové rozdíly terénu, rozhodl se pro průměr čtyři a půl metru. Hřídel otesali do hladka, do obou konců zadlabali kované čepy a kovář je pak zajistil naražením několika železných skruží rozžhavených v improvizované výhni, aby se na dřevě opět smrštily a pevně ho obemkly. Hřídel se protáhla do návodní stěny mlýna a čepy na obou stranách se zasadily do hladce vykřesaných kamenných lůžek – ložisek. Pak už se kolem hřídele postupně skládalo kolo: trámký a dva prstence opatřené šikmými drážkami na prkénka tvořící spolu s vnitřním podbitím korečky, tedy kapsy na vodu.

Další velká práce je čekala na o něco menším vnitřním palečném kole, které bylo na stejné hřídeli s vodním, ale za zdí mlýnice. Konečně se pustili do stavby vantrok – dřevěného koryta, které navazovalo na náhon a přivádělo vodu na vzdálenější okraj kola. Vantroky podepřeli dlouhými trámký a přichytili ke stěně dřevěnky. Pak nastalo kopání mlýnské strouhy odvádějící vodu z lednice. Vedla od návodní stěny kolem domu, pár metrů od dveří, a mířila k lesu, kde se měla napojit na původní koryto potoka, ve kterém běžela voda přetéající přes splav. A najednou zůstali s otcem sami. Nejtěžší úkony byly hotové a každý z pomocníků měl svoji práci a svoji rodinu, za kterou spěchal. Mladý mlynář si často zoufal, že práce jdou příliš pomalu. Už se rozhořelo léto a on myslel, že stihne do žní rozjet mletí, aby se u sousedů ve Štěměchách i Dašovicích dobře zapsal a získal si mleče i na zimu. Marně ho otec uklidňoval, že na tento mlýn tu mnozí čekají a o práci tak jistě nepřijde.

Jednoho rána zapřáhli povoz a vydali se na dlouhou cestu do pískovcových lomů vybrat ty správné mlýnské kameny. Přivezli je jen nahrubo opracované, s křesáním čekali na zkušeného krajánka, který tou dobou chodíval po mlýnech na řece Želetavce. Na jednom z nich mu nechali vzkaz s prosbou, aby navštívil i nový Dašovský mlýn. Zbývalo ještě z různých druhů dřev (obvykle jasanového a vzácného akátového) vyrobit další výstroj a vybavení: kladnici neboli cévník, převádějící svislý pohyb kola na vodorovně se točící kamenné složení, které

museli ukrýt do lubu, pevné kulaté skříně. Na ni dosedala velká dřevěná násypka se sklopným dnem zvaným korčák, a dole u vyústění dřevěné korýtko odvádějící pomletou mouku.

Jinak byla mlýnice velice prostá. V těch starých časech sloužila zároveň jako obytná místnost hospodáře a jeho rodiny, proto si mlynář stloukl i pevný stůl, pár lavic, a přichystal něco jako širokou postel. Truhlu na šaty očekával v nevěstině výbavě a se stavbou podezdívky na ohniště pro černou kuchyni chtěl počkat také na ni, aby vyhověl všem přáním nové hospodyně. Konečně nadešel ten vytoužený den, kdy vše bylo sestaveno a nachystáno ke spuštění. Ty okamžiky napětí po měsících práce, jestli soukolí i složení bude pracovat jak má!

Když novopečený dašovský mlynář poprvé povytáhl stavidlo, rychle běžel spolu s vodou od rybníka k vantrokám, dovnitř do mlýnice a odtud radostně vykřikoval: „Točí se, pane otče, točí se!“ A tím okamžikem se sám stal novým „panem otcem“, tedy mlynářským mistrem. Jistě že bylo potřeba ještě leccos seřídít, tam něco přiříznout a něco promazat, ale už bylo jisté, že jejich dílo se podařilo. Téhož dne navzdory vši únavě zajeli do heraltické tvrze podat zprávu pánovi, a pak do Dašovic všem obyvatelům, že právě sklizená úroda může být od následujících dnů mleta u něj. Dalšího dne vedla cesta otce i syna do Štěměch, kde se slušelo vše pořádně oslavit a zapít v místním šenku.

Netrvalo dlouho a po místních cestách putovali mleči s pytli obilí a pochvalovali si, jakou má nový mlynář jemnou mouku a správnou míru, žádného že neošidí a s každým srdečně pohovoří. Co teprve když se přistěhovala švarná paní mlynářka! Jak začaly přibývat i děti, mlynář už mudroval nad přístavbou síně a velké světnice. Mlýnu se dařilo, a tak se brzy začal rozrůstat. Ve stříbrném rybníku byla voda čistounká, protože proudila z luk a lesů, nepotkala se s žádnou vesnicí, kde by se koupaly husy a hospodyně praly prádlo. Zakalila se jen při velkých bouřích a dlouhých deštích, které splavily hlínu z břehů. Než proud vyústil do rybníka, v takzvaném Chobotu, skákal přes velké balvany a voda se krásně okysličkovala. Proto se rybník brzy

z panských sádek naplnil nejen krásnými kapříky a líny, ale i divokými pstruhy, štikami a vzácnými mníky, kteří obzvláště chutnali heraltickému pánovi a výslovně si je vymínil na svůj stůl.

Ubíhala desetiletí, majitelé Dašovic a Dašova se střídali, ale mlynář stále zůstával. Země vzkvétala pod vládou moudrého krále a císaře Karla IV. Nebýt epidemie moru, (která naše země poprvé zasáhla v roce 1349), nebylo žádných větších ran. Když mlynáři začalo ubývat sil, předal řemeslo nejmladšímu synovi, jak se podle českého práva slušelo (až Marie Terezie zavedla u nás německé právo nejstaršího). Bylo to rozumné, protože když nejstarší dítě dospívalo, hospodář byl ještě v plné síle a nechtěl se vzdát svojí práce. Starší děti tedy odcházely za živobytím „do světa“ nebo „na zkušenou“, synové se přiznili na jiný mlýn nebo grunt, kde hospodařili, dcery odcházely do služby, a pak následovaly své manžely.

Marta Mastná

KULTURNÍ A SPOLEČENSKÝ ŽIVOT V OBCI V ROCE 2023

Společenské akce v roce 2023

Co se týče kulturních a společenských akcí, připomínal rok 2023 již „léta předcovidová“, byl velmi bohatý a pestrý. Tento článek je spíše přehledový, o některých událostech budou podrobněji informovat články další.

V loňském roce se uskutečnil další ročník FOŠIKUPI. V sobotu 28. ledna si v hospodských disciplínách: fotbálku, šipkách, kulečnicku a pivu na ex zasoutěžily týmy nejen domácí, ale i z širokého okolí. První větší společenskou akcí se

pak stal masopust, který zorganizovali naši sportovci v sobotu 25. února. Z budovy obecního úřadu se nám postupně představilo přes třicet pěkných masek. Slepice s kohoutem měli i svůj kurník na kolečkách, nechyběli vojáci s dělem, mašinka, Mexičani, indián s kovbojem, řezník, cikánky, karty a mnozí další. Postu moderátora se ujal Leoš Mareš – Martin Báňa. Masky doprovázel pojízdný bar, udírna a také kapela Rouchovanka. Počasí se ještě chovalo jako zimní. Byl jeden stupeň nad nulou, foukal vítr a objevovaly se sněhové přeháňky.

Starostka Zuzka Svobodová zajišťuje pro obec již delší dobu různé přednášky a vzdělávací akce, které se uskutečňují v obřadní síni. V tomto roce jich proběhlo na obecním úřadě několik a byly určeny především pro ženy. Instruktorou většiny byla Luca. Už z názvů přednášek lze poznat, čeho se týkaly. Byly to: Den zdraví, Relax a péče, Trénik mozku a zvládání stresu pomocí her, odpočinku i aromaterapie, další pak Nejšikovnější hostitelka a Vítězná imunita. Na začátku listopadu vizážistka Martina Solarová poradila ženám, jak se správně líčit a pečovat o pleť. Poslední přednášku s názvem Jak na vánoční úklid? odprezentovala opět Luca a zaměřila se tentokrát na péči o ruce.

Hasičský ples připadl tentokrát na sobotu 4. března. K tanci a poslechu tradičně hrála kapela MEŠ, nechyběla bohatá tombola s občerstvením a pěkné vystoupení štětěšských hasičů a hasiček tentokrát s názvem Štětěšská spartakiáda. Ochotnické ženské trio Tři grácie (J. Báňová, O. Píšová a M. Andělová) po loňském velmi úspěšném představení Královny sehrály v sobotu 1. dubna v štětěšském kulturním domě další divadelní kousek, tentokrát s názvem Na dovolenou !!! Jejich herecké výkony i celé představení všichni diváci náležitě ocenili. Ani v roce 2023 se nezapomínalo na akce pro naše nejmenší. Předínská mateřinka si připravila pro děti Pohádkový karneval, který se uskutečnil v předínském kulturním domě v sobotu 25. března. Děti si zatancovaly, soutěžily a nemalou radost jim jistě udělala i pěkná tombola.

Jarní tvoření s Anežkou se konalo v neděli 26. března v obřadní místnosti. Velikonoce letos připadly na 7. – 10. dubna. Počasí vůbec nepřipomínalo svátky jara, bylo chladno s teplotami okolo 4 °C a padal sníh s deštěm. První z štětěšských akcí pro děti byla Velikonoční šipkovaná se zájčkem, která se uskutečnila v sobotu 8. dubna od 14 hodin. Malí účastníci plnili různé úkoly podle věku a podařilo se jim najít i velikonoční poklad. Dětem i jejich doprovodu se i přes nepřízeň počasí tato akce velmi líbila. Do našeho společenského života se velmi hezky začala zapojovat mladá generace (P. Trnková ml., A. Berounová, L. Svobodová, T. Malíková, Š. Dvořáková). Jsme za to velmi rádi a doufáme, že jim počáteční elán vydrží i nadále. Tradiční stavění máje spojené s pálením čarodějnic provázelo chladnější počasí s teplotami okolo 15 °C, v noci

pak bylo chladno, ale v blízkosti vatry či v hasičské zbrojnici nižší teploty zúčastněným jistě nevadily. Štětěšská pouť, kterou slavíme na svátek sv. Jana Nepomuckého, se letos konala o víkendu 13. – 14. května. Počasí však zklamalo, teploty se pohybovaly pouze okolo 10 °C a byly doprovázeny slabým deštěm či přeháňkami. Všechny akce se musely

konat pod střechou. Mši svatou odsloužil pan farář na obecním úřadě, taneční zábava sportovců s kapelou Phoenix proběhla v kulturním domě, rovněž jako nedělní posezení s country kapelou Druhý dech. O týden později proběhla na Vrchách již za pěkného počasí hasičská soutěž v požárním útoku O pohár Obce Štěměchy. Soutěž byla zařazena do Třebíčské okresní ligy.

V naší obci se konají pravidelně již mnoho let brigády. V posledním dubnovém týdnu se uskutečnila jedna z větších brigád – na sběr kamene na polích v blízkosti Pančáku, který sem byl vyvezen spolu s bahnem z rybníka při bagrování. Účast brigádníků byla hojná. Velké poděkování patří všem obyvatelům Štěměch, kteří neváhají přiložit svoji ruku k dílu.

Naše obec se zapojila do soutěže Vesnice roku 2023. Soutěž Vesnice roku v Programu obnovy venkova je každoročně vyhlašována již od roku 1995. Cílem této soutěže je snaha povzbudit obyvatele vesnic k aktivnímu životu a zvelebování svého domova, vyzdvihnout společenský život, tradice a upozornit širokou veřejnost na to, jak krásný může být život na

venkově a co i v malých vesnicích lze dokázat, zařídit, postavit, uskutečnit a zažít. Soutěž probíhá ve dvou kolech – krajském a celostátním. Do celostátního kola postupuje za kraj jediná obec, která zvítězila – byla jí udělena Zlatá stuha. Obce přihlášené do soutěže jsou hodnoceny v následujících oblastech: koncepční dokumenty, společenský život, aktivity občanů, podnikání, péče o stavební fond a obraz vesnice, občanská vybavenost, inženýrské sítě a úspory energií, péče o veřejná prostranství, přírodní prvky a zeleň v obci, péče o krajinu, připravované záměry a informační technologie obce. Udělují se tato ocenění: Zlatá stuha – za vítězství v krajském kole, Modrá stuha – za společenský život, Bílá stuha – za činnost mládeže, Zelená stuha – za péči o zeleň a životní prostředí, Oranžová stuha – za spolupráci obce a

zemědělského subjektu, Cena naděje pro živý venkov – za místní spolkový život a občanskou společnost v obcích, Zlatá cihla v Programu obnovy venkova – ocenění příkladných staveb v duchu tohoto programu, pak také ještě různé diplomy např. Cena za vesnickou knihovnu, Diplom za práci s mládeží, Diplom za příkladnou péči o krajinu apod. Z celé České republiky se do soutěže zapojilo letos 175 obcí, z Kraje Vysočina to bylo patnáct (v závorkách je zmíněn počet obyvatel): Havlíčkův Brod: Ždírec nad Doubravou (3033 obyvatel), Vilémovice (259), Veselý Žďár (592), Pelhřimov: Veselá (222), Jihlava: Bohuslavice (128), Smrčná (468), Třebíč: Štěměchy (304), Litoňov (557), Číměř (223), Čáslavice (559), Žďár nad Sázavou: Sněžné (734), Dlouhé (255), Radňovice (324), Polnička (809), Nová Ves u Nového Města na Moravě (660).

zpravodaje a dalších dokumentů obce.

Citace z internetu: „**Obec Štěměchy, okres Třebíč, získává Modrou stuhu:** Odůvodnění: Nováček letošního ročníku soutěže žije bohatým kulturním a společenským životem. V obci aktivně funguje SDH, TJ, Myslivecký spolek a Štěměšská divadelní společnost. Mimo obvyklé akce pořádají např. Silvestrovský výšlap na rozhlednu Mařenka, netradiční divadelní představení v areálu tvrze, strašidelnou

stezku pro děti či setkání seniorů se sousední vesnicí.“ Z Kraje Vysočina nakonec zvítězila Nová Ves u Nového Města na Moravě, která byla v této soutěži již po několikáté a celorepublikovým

vítězem vyhlášeným v Luhačovicích se stala Ostrožská Lhota ze Zlínského kraje. Velké poděkování patří starostce obce a všem občanům, kteří účast Štěměch v této soutěži jakkoliv podpořili.

V sobotu 27. května se na hřišti v Rokytnici nad Rokytnou uskutečnil 2. ročník turnaje fotbalových veteránů 40 + Mařenka Cup. Akce byla pořádána v rámci Mikroregionu Podhůří Mařenky, tento víkend také v Rokytnici slavili pouť. Za pěkného počasí se utkali fotbalisté

Rokytnice, Římova a Štěměch o pohár turnaje. Nechyběla napínavá fotbalové utkání, točené pivo, klobáska z grilu, ale hlavně skvělá nálada. Vítězem ročníku se stali naši reprezentanti. O večerní program se následně postaral provozovatel koupaliště Karel Ošmera se skupinou Bagr. V sobotu 27. června se uskutečnila slavnostní kolaudace pergoly u fotbalového hřiště na Vrchách. Sportovci zajistili bohaté občerstvení, posezení zpříjemnila svým vystoupením i country kapela Druhý dech. Dětský den spojený s pohádkovou cestou uspořádal SDH v sobotu dne 1. července na

Vrchách. Tato akce patří již k tradicím a je mezi dětmi velmi oblíbená.

Tradiční velkou prázdninovou sportovní akcí je volejbalový turnaj Štěměšský kačer. Poslední červencovou sobotu uskutečnil již 23. ročník, tentokrát již na novém multifunkčním hřišti. Počasí nebylo úplně tropické, jak jsme byli za ta léta zvyklí. Teploty se vyšplhaly pouze k 23 °C a odpoledne potrápila sportovce i bouřka. Naštěstí déšť ustal zavčas, takže se turnajová diskotéka mohla opět uskutečnit v krásném prostředí naší tvrze. Bohaté občerstvení zajistili

sportovci. Turnaje se zúčastnilo 13 družstev. Zvítězila Slunečná nad Šamany a týmem MISH-MASH. Družstvo s názvem Štěměchy skončilo bohužel poslední, ale i tak děkujeme paní Ivetě Sochnové za to, že vůbec za naši obec někdo hrál. A jak se říká: „Není důležité vyhrát, ale zúčastnit se.“ V sobotu 5. srpna se Pod Rybníčky uskutečnil trampský potlach T. O. Klondike. Bohužel počasí této pěkné akci opět nepřálo. Bylo snad nejhorší počasí z celého léta – 15 °C a celodenní déšť, což se projevilo i na velmi malé účasti z řad diváků. Ale

pořadatele a skalní trampy toto neodradilo, pod stany setrvali v dobré náladě a za krásné hudby až do ranních hodin. Druhou akcí

mikroregionu se pak stala bohoslužba u Božích muk u Chlístova, která se konala 27. srpna v dopoledních hodinách. Dopravu seniorů zajistili hasiči příslušných obcí.

Cvičení nejen pro děti, ale pro všechny generace proběhlo 15. září na nově vybudovaném víceúčelovém hřišti pod vedením Janči Báňové. Bylo následně zakončeno zdravým občerstvením. Strašidelná

cesta pro děti se konala v sobotu 23. září za chladnějšího počasí. Noční výšlap na horu Mařenku proběhl večer před svátkem svatého Václava. Většina z nás byla na hoře mnohokrát v denním světle, ale podívat se tam po tmě, je teprve zážitek a má svoje nezaměnitelné kouzlo. Poslední zářijovou sobotu se konalo na návsi u hasičárny podzimní tvoření s Anežkou. Bylo to opět příjemné setkání spojené s výrobou podzimních dekorací, posezením a popovídáním. Schůze starostů a zastupitelů mikroregionu proběhla pak 6. října v hospodě v Chlístově.

Umělecký kovář Vašek Noha se svými kamarády z oboru pozval všechny zájemce do své kovárny o víkendu 7. – 8. října v rámci Dnů otevřených ateliéru na Vysočině. Kováři

pracovali na výrobě třímetrové plastiky s názvem Setkávání, která pak byla umístěna na návsi

u dětského hřiště. Sportovci si pro všechny zúčastněné připravili bohaté občerstvení, lavice a stoly i výčep byly umístěny v prostoru před kovárnou. I přes velmi chladné podzimní počasí tam mnozí vydrželi

posedět dlouho do noci. Tento pěkný večer však pokazil požár, který vypukl u Nováků na zahradě. Naštěstí shořel pouze ráz dřeva. Na místě zasahovalo několik hasičských sborů včetně profesionálů z Třebíče. Oheň se brzy povedlo lokalizovat a uhasit. V den svátku 28. října se v obřadní síni opět konala oslava jubilantů. Bylo to přátelské setkání letošních oslavenců ve věku 70, 80 a 90 let. Pozváni byli tito jubilanti: F. Dokulil, R. Dokulilová, J. Chromý, A. Kasáček, J. Šlouf, J. Toufar, K. Horká, B. Horký, M. Trnková a J. Böhmová. Vedení obce zajistilo dárky i bohaté občerstvení. K tanci, zpěvu i poslechu opět zahrál na harmoniku Zdeněk Novák. Poslední říjnovou neděli se na fotbalovém hřišti a pergole na Vrchách uskutečnila drakiáda. Děti i jejich doprovod si mohly vyrobit v pergole vlastního draka a jeho pak zapojit do soutěže. Pěkně foukalo, tak se těch

draků vlastní výroby či koupených objevilo na obloze hned několik. Všichni zúčastnění si mohli na ohýnku opéct párek či ochutnat pečené brambory v popelu, jak za starých časů. O týden později proběhlo v kulturním domě setkání seniorů ze Štěměch i Předína. Obecní úřad připravil bohaté pohoštění. Po projevech naší starostky Zuzky Svobodové a starosty předínského Zdeňka Skály následoval program. Taneční vystoupení štěměšských dětí připravila Jana Báňová se svými asistentkami Adélkou

Báňovou a Kájou Vetchou. Štěměšská divadelní společnost sehrála historickou scénku s názvem Jak Cuzkraj ke Štěměchám přišel, s kterou se již představila na soutěži Vesnice roku 2023. Naši zpěváci zazpívali několik pěkných písniček. Pak následovala přestávka, při které si senioři mohli pořádně popovídat a taky se občerstvit. Druhou polovinu večera vyplnila country skupina Plechová blecha se svými písničkami k tanci a poslechu. V samotném závěru této vydařené akce zahrál ještě Zdeněk Novák na harmoniku.

Adventní čas zahájilo tradiční Tvoření s Anežkou v kulturním domě. Všichni zúčastnění si mohli vyrobit krásné adventní věnce či jiné vánoční předměty. Vedení obce se zastupiteli připravili i bohaté pohoštění včetně svařáku, točeného piva, vánočního cukroví. Na samotný závěr nechybělo posezení s přáteli při reprodukované hudbě. Anežce patří za všechna ta „tvoření“ velké poděkování. Mezi krásné staré venkovské

tradice patří Barborky a Mikuláš s čerty. Ani letos ve Štěměchách nechyběly. Barborky přinesly dětem sladkosti a třešňové větvičky. Čerty s anděly a Mikulášem pak doprovázelo na jejich putování za zlobivými i hodnými dětmi „pojízdné peklo“. Na návsi byla

letos pro děti
připravena
schránka
s názvem
Ježíškova

pošta. Tam mohly děti i dospělí dávat své dopisy či přáníčka, třeba i formou obrázků. Všechna pošta byla do Vánoc doručena do správných rukou.

Velmi pěknou akcí nejen pro malé děti byl okenní adventní kalendář. Každý prosincový den se v okně některého domu v naší obci postupně rozsvítilo číslo od 1 do 24. Děti obdržely hrací kartu a u každého z domů, kde svítilo číslo, našly úkol i postavičku z betléma. Procházky zimními večerními Štěměchami, kde na mnoha místech svítilo krásné vánoční osvětlení, bylo jistě pěkným zážitkem pro děti i jejich doprovod. Po objevení všech čísel a vyplnění hrací karty si mohli všichni vyzvednout na obecním úřadě balíček s odměnou. Světýlka v oknech svítila až do svátku sv. Štěpána. Přání mít bílé Vánoce se opět nevyplnilo, i když to vypadalo tak nadějně.

Již 25. listopadu napadl sníh, který se bohužel udržel jen do poloviny prosince a pak roztál díky teplotám nad nulou a dešti. Ochlazení a vydatné sněžení se objevilo v den vánočního zpívání – v pátek 22. prosince. Po slavnostním odhalení plastiky Setkávání na návsi byli všichni pozváni do kulturního domu, kde celá akce

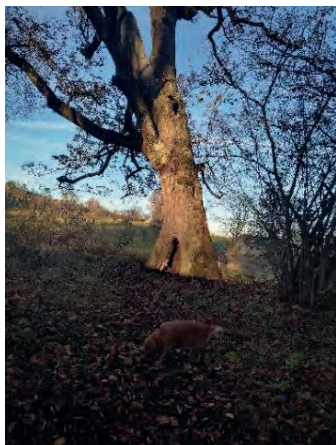
pokračovala. Děti pod vedením Pavly Křivanové předvedly své vánoční pásmo, zpěváci zazpívali koledy a vánoční písně a všichni občané si mohli pěkně v teple posedět a popovídat si. Bylo připraveno bohaté pohoštění - svařák, pivo, palačinky a bramboráčky. Ani letos nechybělo betlémské světýlko.

Sníh, co napadl, bohužel na Štědrý den kvůli oteplení na 6 stupňů nad nulou a vydatnému dešti, roztál. Takže Vánoce zase na blátě. Děti se svými rodiči či staršími kamarády si o vánočních prázdninách mohli zajet zabruslit či zahrát

hokej do areálu Hvězda v Třebíči. Jedno odpoledne bylo vyhrazeno jen pro Štěměcháky. V závěru roku se uskutečnilo ještě několik tradičních akcí – mariáš v hasičárně, pingpongový turnaj v kulturním domě a výšlap na Mařenku, kde se i letos sešlo mnoho lidí z celého okresu Třebíč. Na Mařence nechyběly projevy starostů, přípitky, opékání špekáčků, nově také troubení a celá akce byla zakončena jako vždy

v našem kulturním domě, kde si naši myslivci pro všechny účastníky připravili srnčí guláš a další občerstvení.

Radka Řepová

Masopustní průvod

Po několikaleté odmlce se u nás v obci opět uskutečnil masopustní průvod, a to dne 28. 1. 2023. Uspořádán byl prakticky 3 týdny před začátkem, po různých hecovačkách se ho

ujal Jiří Trnka a Kovář Vojtěch s pomocí spousty lidí. Hudební doprovod zajistila kapela Rouchovanka z Rudíkova. Celý průvod masek byl provázen a komentován Leošem Marešem, který dojel k obecnímu úřadu na zahájení nikoli z Prahy, ale z Pešova.

Po zahájení následoval průvod masek obcí. Byla skvělá atmosféra i docela počasí až na Humna. Poté začala taková kalamita, že nebylo vidět na krok a i Leoš Mareš se musel schovat pod svůj bílý sametový kožíšek z pravé myší kožešiny. Celý průvod byl zakončen v kulturním domě a pokračoval až do ranních hodin. Jestli se organizátorům pořádání akce zalíbilo, určitě bude pokračovat i v příštím roce. Tak tedy maskám a průvodu ahoj!

Pavel Kovář

Hasičský ples Štěměchy 2023

se nesl v duchu spartakiády „Štěměšské spartakiády“, kterou pro návštěvníky plesu nacvičili mladí i starší nadšenci nejen ze Štěměch. V barvách spartakiády se nesla i výzdoba sálu. Za tónů „Poupat“ a dalších hitů Michala Davida jsme se předvedli v červených a modrých trenýrkách s mávátky v ruce. Vystoupení bylo rytmické a diváci se mohli nostalgicky přenést do dob dřívějších. V nacvičování nám dal zabrat tanec s míči pro páry, kdy ta svině klouzavá (teď mám na mysli míč) se klouzala místo po těle, po celém sále, ale pobavilo. Velký úspěch měla děvčata se svým švihadlovým vystoupením, které opravdu velmi pilně trénovaly. Neměly to vůbec snadné, udržet tempo a nezamotat se do švihadla, a přesto to zvládly na 1*. Prostor dostali také muži, kteří natrénovali kliky při písničce „Prší, prší jen se leje“.

V roce 2023 na plese při spartakiádě vás pobavili: Adéla Báňová, Adam Bobek, Daniela Šilhavá, Michaela Šilhavá, Leontina Toufarová, Andrea Musilová, Jan Dvořáček, Natálie Zamazalová, Lucie Krejčí, Pavla Krejčí, Alexandra Svobodová, Zdeňka Dvořáčková, Lukáš Bobek, Pavel Kovář st., Ivana Kovářová, Vojtěch Kovář, Pavel Kovář ml., Martin Vídenský, Jana Báňová a Martin Báňa.

Pokud vám vystoupení uniklo, doporučuji zhlédnout video od Bořivoje Fučíka, který nám každý rok zaznamená tuhle akci a vloží na youtube.

I letos se máte na co těšit, pilně trénujeme a těšíme se opět na hojnou účast 9. 3. 2024 na hasičském plese ve Štěměchách. Jako každý rok bude předprodej vstupenek u vás doma, kdy vás navštíví hasiči a vstupenky nabídnou, nebo přímo na místě v den plesu, kdy budou vstupenky o malinko dražší.

Jana Báňová

Divadelní představení Tří grácií ve Štětěchách

Dne 1. 4. 2023 odehrál v kulturním domě ve Štětěchách divadelní spolek Tři grácie (Jana Báňová, Olga Píšová, Michaela Sára Andělová) svoji premiéru divadelní hry „Na dovolenou!!!“. Hra pojednávala o třech kamarádkách a jejich dovolené v Itálii, kam společně letadlem vyrazila Valérie (Olga Píšová), Kája (Jana Báňová) a Markéta (Michaela Sára Andělová) poté, co si Markétin manžel našel mladou milenkou. Ve hře se mluví o několika mužích, kteří tam však nehrají, nám však přišlo docela vhodné naši hru osvěžit mužským elementem.

Tři grácie se vám již představily ve hře Královný- která byla pouze doménou žen.

Hledaly jsme tedy charismatického italského hřebce, který by zvládl více rolí naráz a nebál se udělat si ze sebe legraci. Hledaly jsme dlouho, nakonec jsme však musely sáhnout do vlastních rodin. Úvodního slova se ujal Petr Anděl, který nám byl zároveň zvukařem a italského hřebce Matea, číšníka, pilota, Miče Bjůkenena a Oušlapka nám skvěle zahrál Martin Báňa. Byla

to jeho první role na jevišti a musím říct, že i mě, po více jak dvacetiletém manželství překvapil, jak skvěle a vtipně se rolí zhostil. Představení jsme odehráli ještě v Předíně a v Petrůvkách. Já bych Martinovi tímto chtěla velmi poděkovat za čas, který divadlu věnoval a sdílel tak společně se mnou, mou největší vášeň - divadlo.

Tři grácie na podzim roku 2023 svou činnost ukončily a já bych tímto chtěla velmi poděkovat Míši Andělové za vedení celého našeho tria, za krásné scénáře i za čas strávený přípravami divadla, Olince Píšové za její nasazení a skvělé herecké výkony, Jarušce Vaňkátové za nápovědu, Petrovi Andělovi za zvukařinu a všechny ty odtahány kulisy, stejně jako Laděvi Píšovi. Velké díky patří i Arnoštovi Urbánkovi za podporu, opravu a přípravu kulisy a Slávu Augustinovi za úpravy scénářů a cenné divadelní rady. Končí jedna dlouhá a výživná divadelní etapa mého života a já za ni moc děkuji všem, kteří se na ní podíleli.

Jana Báňová

Jak to bylo s vesnicí roku

Hned v začátku volebního období, kdy jsem nastoupila do funkce starostky, se Silvou Trnkovou a s kluky, co byli v létě na obci na brigádě, jsme se se vší vervou pustili do okrašlování naší obce, mimo jiné i „kytičkami“ – jak mi bývá vytýkáno, že dělám jenom kytičky, zřejmě nic jiného neumím 😊. Tři občané mi už tenkrát řekli, že bychom mohli být Vesnicí roku. Smála jsem se a říkala: „ještě je brzo, ještě nás čeká spousta práce a chce to čas“. Rozhodně v tom nebyly žádné ambice. Ale jak to bývá, za čas jsem se náhodou setkala se starostkou z obce, která má pěknou řádku výherních stuh a aktivně se na organizaci soutěže o Vesnici roku podílí. Bylo to na semináři v Rakousku, hned jsme si sedly a Pavla mě začala zvat na další akce s ukázkou dobře fungujících vesnic. Ze seminářů jsem pochopila, že vůbec nejde o okrašlování obce, ale o reálný život v obci..., je to o lidech. Bylo to v době před volbami, kdy jsem věděla, že mám čím dál víc odpůrců, takže jsem se téma soutěže o Vesnici roku vůbec netroufla vytáhnout.

Začátkem roku 2023 jsem začala intenzivně přemýšlet, co s budovou jednoty. Pokaždé, když jsem sjížděla z kopce a koukala na ni, říkala jsem si: „To je ostuda“. Asi je to tím, že za ni najednou cítím zodpovědnost, když už je celá naše! V březnu jsem oslovila pana projektanta o návrh řešení a společně jsme ladili, co je potřeba. Začali jsme se dostávat do částek, které jsme v rozpočtu neměli. V této době jsem byla s Pavlou opět na semináři v malé vesničce, která vyhrála v Kraji Vysočina i v celé ČR zlatou stuhu a jsou prostě neskuteční! To se musí vidět, zažít a poslechnout! Abych to zkrátila! Jednoho dne se mi v hlavě zrodila myšlenka: „My si ty peníze vyhrajeme 😎!“

A pak už to jelo! Prvně jsem soutěž probrala s panem místostarostou (Žolíkem), protože jsme za ty roky sehraní a jeho názor mě hodně zajímá. Dále se zastupiteli, kteří byli také pro. Nejtěžší bylo vysvětlit vše o soutěži vám a namotivovat vás. O to jsem se pokusila hlášením a opravdu! Na první schůzku do kulturáku vás přišlo mnohem víc, než jsem vůbec doufala! Tím jsem získala jistotu, že to má smysl, že máte zájem a že to půjde! Středeční generálka před soutěží byla velmi náročná, ale to už jsem zmínila v úvodu. Poslouchala jsem kritiku, že budeme dělat šašky, že je to předem domluvené, že nevyhrajeme...

Nenechali jste se odradit a jsem vám za to moc vděčná!

Pro pobavení přikládám scénář soutěže, který jsem sice měla sepsaný za pár minut, ale v realu to vypadlo neuskutečnitelné 😊. Mokrát jsem slyšela: „**To nemůžeme stihnout!**“

10 MIN

Příjezd komise na náves. Fanfára Míša Špaček (Welcomedrink). Leoš Mareš (**Martin B.**) Přivítání všemi účastníky soutěže BUJAŘE! Vánoční vystoupení dětí nabídnutí vánočního cukroví od místních žen. Koledy. Mezitím se ostatní rozběhnou na svá stanoviště. **Jana Báňová**

10 MIN

Kancelář obecního úřadu. Ukázka kroniky a zpravodaje, veškeré dokumenty. **Radka Řepová**
Info z OÚ prezentace obce. **Zuzana Svobodová**

10 MIN

Obřadní místnost ukázka cvičení seniorek + básnička dětí (ze setkání seniorů, popř. vítání občánků) pár slov o spojení Předín Štěměchy senioři. **Jana Báňová**

10 MIN

Náves ukázka útoku mladých hasičů. Stanislav A. stručné představení SDH. Ukázka techniky **Michal Šilhavý**

10 MIN

Kulturní dům vystoupení z plesu, sál, 3 min. **Jana Báňová**

V přísálí Anežka s tvořením + holky/kluci, co chodí. Výrobky občanů: P. Křivanová - perníky + včely, V. Prodělal - výrobky ze dřeva, P. Krejčí - výrobky ze dřeva, M. Hamrlová - drátkování, S. Moudrý - kovářské výrobky

V předsálí S. Nováková žehličky...**Pavčina Křivanová**

10 MIN

Ukázka myslivců – troubení Janča, Kamča, Kuba. Obdélník se zvěří, jako na honu. Maso z divočáka **Martin Báňa**
Kurty dvě družstva volejbalistů (trička kačer) + povzbuzující fanoušci, jak to bývá na Kačera. Začnou hrát, jak skončí myslivci a komise pouze prochází kolem do tvrze. **Petra Trnková st.**

10 MIN

Tvrz krátká divadelní hra, otevřený výčep. Diváci, ať se tvrz zaplní. Přirozeně, jak to bývá...sedící postávající i u výčepu pivo limo káva...prostě autenticky! Komisi přizvat k okénku a nabídnout do ruky pití. **Pavel Kovář**

10 MIN

Dašov přejezd do mlýna. Po cestě info o ZD Opatov, Kostelník, Bazala, naučné stezce, smírčí kámen, Mařenka 711 mnm, rozhledně, mikroregionu oslavách. Ve mlýně rychlá prohlídka + chléb, Marta pojede zpět autobusem k návsi výklad o mlýně o rybníku. **Marta Mastná**

30 MIN

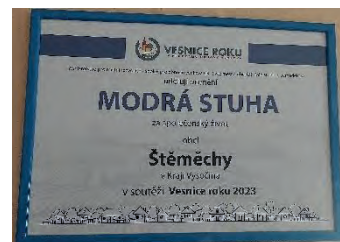
Z návsi na Vrchy po cestě info o demolicích, o skladu komunální techniky, byty na OÚ, o návsi, hospodě, kapličky, čekárny, jednota, kovárna...podnikatelé v obci spolupráce, lokalita RD, cyklostezky, cyklotrasa Třebíč/Telč, Boží muka, rybník výlov, odpady...od malého hřiště u koní masky dětský den a strašení...po cestě šipky (šipkovaná) Masky budou strašit autobus. Z dětského dne budou mít stanoviště se soutěžícími dětmi, jako v realu... 10 min **Ivana Kovářová**

Na hřišti masopust také autenticky, masky, povozy, výčep...panák na rozloučenou, koblihy. Hodně zvesela, prezentace musí gradovat!!! Sportovci v dresech hrají... **Jan Svoboda**

Ostatní masky a všichni doběhnou na val s výhledem na obec závěrečná společná píseň Štěměšská hymna. 10 min **Zdeněk Novák**

„Stihli! Líp, než jsme čekali!“ 😊

Po odjezdu komise jsme si říkali, že i když se neumístíme, vyhráli jsme si pro sebe tím, jak jsme to dali, jaká byla atmosféra, že se nám prezentace povedla.

Do vyhlášení výsledků to bylo napínavé, po vyhlášení bylo jasno!

Máme MODROU STUHU za společenský život!

A nemalý příspěvek na opravu prodejny.

Zuzana Svobodová

Vesnice roku 2023

Vesnicí roku pro rok 2023 se stala Nová Ves u Nového Města na Moravě, kde se 4. 8. 2023 předávaly ceny všech kategorií Vesnice roku 2023 a kde se konala oficiální oslava celé soutěže. I my jsme vyrazili pro svou modrou stuhu. Jeli jsme stylově hasičským autem, hrdě v triku SDH Štěměchy. Přivítala nás malá vesnice plná usměvavých a dobře naladěných lidiček v čele s paní starostkou Mgr. Helenou Tučkovou.

Po uvítacím ceremoniálu a předání dárků jsme vstoupili do prostorného kulturního domu, který se chvástá modrou výzdobou a s našimi modrými triky jsme spolu skvěle ladili. V kulturním domě byla také rozsáhlá výstava fotografií ze života obce. Všichni byli velmi pohostinní a musím říct, že celý program byl perfektně připraven do nejmenšího detailu. Hlavou mi i bleskla myšlenka, že kdybychom přece jen nakonec vyhráli- připravit tohle všechno ve Štěměchách by nám dalo opravdu hodně práce. Takže naše krásná modrá stuha, jejíž finanční odměna poslouží na opravu našeho obchodu, nám, myslím, bohatě stačí.

Novou Ves jsme měli možnost prohlédnout si celou, včetně jejich školy a kostela s krásnou akustikou i výzdobou, který ve mně zanechal opravdu hluboký zážitek- stavěli ho svépomocí a přesně takový bych si uměla přestavit i u nás ve Štěměchách.

Po prohlídce vesnice následovala ještě veselice pro místní občany, kde hrála kapela, grilovalo se maso, přijela media, vystupovali místní krojovaní a děti. Celý zážitek byl umocněn krásným počasím a výzdobou celé obce. Nová Ves u Nového města na Moravě tak, jak jsem ji poznala já, vyhrála právem. A co se týče mě- šla bych do soutěže klidně znovu, bylo to takové velké divadelní představení, jehož součástí jsme mohli být všichni. Měla jsem pocit, že v tu chvíli držíme všichni pospolu a jde nám o stejnou věc. A myslím, že ještě máme co ukázat.

Velké poděkování za celou soutěž patří paní starostce Zuzaně Svobodové za výborně vymyšlený organizační plán a důvěru v nás, že na to máme. Poděkování patří také těm, kteří celou akci organizovali, přispívali, chystali a podporovali – „DYCKY ŠTĚMĚCHY“.

Jana Báňová

Vesnice roku

Byla jsem požádána, abych popsala to, jak vzpomínám na soutěž o Vesnici roku. Jak vzpomínám na soutěž o Vesnici roku? S láskou. Nepamatuju, že by naše obec vždy tak táhla za jeden

provaz, tak, jak tomu bylo při přípravě soutěže. Přineslo to obrovské vzednutí iniciativy všech občanů. Kdo měl ruce a nohy pomáhal, zapojil se, spolupracoval. Přípravy byly horečné, hektické. Já osobně jsem nevěřila, že se všechny naplánované činnosti a akce dají vtěsnat do dvou hodin času, který byl na předvedení se komisi určen.

Ale všechno šlo jak na drátkách, zapadalo do sebe, klaplo a opravdu se to za ty dvě hodiny stihlo a podařilo. Klobouk dolů před všemi lidmi ve vsi. Zastupitelé, hasiči, sportovci, myslivci, děti, důchodci. Pracující si brali na den "D" volno, děti byly uvolněny ze školy. Proto patří velký dík nám všem. I kdybychom nevyhráli nic, zvítězili jsme sami nad sebou.

Vlasta Moudrá

Pozn. redakce: Paní Vlasta Moudrá nám pro soutěž Vesnice roku složila krásnou písničku a básničku. Obě dvě na soutěži s velkým úspěchem zazněly a my je moc rádi ve zpravodaji zveřejníme.

Cvičení seniorek, poděkování cvičitelce

Už nám, Jano, není padesát,
už nám není ani šedesát,
přes to myslíš, že nás rozhýbáš,
svaly klouby do pohybu dáš.

Snažíme se, co nám stačí dech,
vstojе, vsedě, ba i na zádech,
a tak díky tomu cvičení
scházíme se plny nadšení.

Záda bolí, klouby praskají,
jen Binkovy holky jásají.
Myslíš, že nás, Jano, utaháš?
Jistě těžší cviky pro nás máš.

Snažíme se znovu chytit dech
a pak lezem vzhůru po čtyřech.
Seniorkám říkáš děvčata,
těší nás to, nemyslíme na data.

Děkujeme za tu námahu,
cvičit nás, to opravdu chce odvalu.
Cvíčo končí, je to pro nás šok,
díky, Jani, tak zas napřesrok.

Vlasta Moudrá

Obec roku

Všichni jsme už z toho v šoku,
letos „chcem“ být Obec roku
Po celý rok (Kam to spěje?)
pořád se tu něco děje.

Začnem plesem zvesela,
o šibřinkách kapela
svátky jara přivítáme,
pro děti tu dárek máme.
Pro děti je dárek k mání
„Se zajíčkem putování.“

Začne liga, to my chceme,
však my to všem ukážeme.
Naši milí hasiči,
ať vám taky zacvičí.

Dětské dny, ty jdou nám hravě.
nápadů nosíme v hlavě.

Ve Štěměchách v regionu
rozhledna je překrásná
a Dašovský mlýn pak k tomu
památka je úžasná.

Volejbal tu zakořenil
na hřišti pod kopci,
dvacet let už turnaj „Kačer“
dělá věhlas obci.

Tvrz skýtá stín, přátelé,
pro divadlo veselé.
Standa - nebojím se říci,
ví, co zvládnou ochotníci.

Podzim nese, vážení,
naším dětem „Strašení“.
Zima curling na rybníčku,
zahřejem se za chvíličku.

Biatlon – start – do běhu
„poved“ se i bez sněhu.
Sranda nám šla bez práce,
říká se jí legrace.

Kouzlo Vánoc vytvoříme,
koledy si nacvičíme.
Večer znějí hlasy všech,
zpíváme, co stačí dech.

Děkujeme: „Velcí, malí,
všichni jsme si pomáhali
Ruce k dílu přiložili,
komisi jsme oslnili,
teď na chvíli klid a dost,
žijme – Ódu na radost.

Někdo má rád pivo,
někdo zase ženský
a my máme zase rádi
život společenský.
Oceněný stuhou,
Modrou stuhou jako nebe,
že umíme radostně žít
ve vsi vedle sebe.

Vlasta Moudrá

Otevření pergoly

Za krásného slunečného počasí dne 25. 6. 2023 byla slavnostně otevřena pergola na Vrchách. Celé odpoledne se peklo masíčko a pivečko teklo proudem. To vše bylo doprovázeno hudební skupinou Druhý dech, která ve Štěměchách nehrála poprvé a určitě né na posledy. Tato pergola byla poctivě zapitá, bude sloužit pár desítek let všem generacím a bude se těšit na nespočet společenských akcí.

Pavel Kovář

Dětský den

Samotnému dětskému dni předcházely velké přípravy. Byli osloveni sponzoři, dále připravovány sladké odměny, dárečky, tombola, vysečena trasa. Jelikož jsme chtěli vymyslet pro děti něco nového, zábavné atrakce v podobě prolézačky PANDY, perníkové chaloupky a stolky

s bludištěm se přímo nabízely. Požádali jsme Pavla Vídenského, který nám operativně vyřezal všechny potřebné konstrukce, ty pak

následně nádherně namaloval a doladil Tonda Dokulil. Tam, kde bylo třeba něco pošít látkou nebo ušít nové kostýmy, vyhověla nám Alka Vejmelková, jejíž šité výtvořky nemají konkurenci. Moc děkujeme všem aktérům. Perníková chaloupka tvořila zázemí pro

Jeníčka a Mařenku, ti se zároveň stali novými postavičkami i v názvu pohádkové cesty.

Dětský den se konal v sobotu 1. července na Vrchách. Počasí nám přálo, bylo slunečno jak v pohádce, což nás velmi pozitivně naladilo i do samotných příprav. Trasa z důvodu změněného rázu krajiny byla zvolena jiným terénem, než bylo zvykem. Vedla okolo

fotbalového hřiště, polní cestou k Davdovci a zpět. Vše začalo prezentací, kde děti obdržely kartičky na zapsání splněných úkolů. Než na účastníky přišla řada na cestu, mohli si krátit čekání různými aktivitami (bagrování hlíny malým bagrem - fy Bednář, malování na obličej, jízda kočárem se zapřaženými koňmi po okolí Vrch, který kočíroval pan Riegl z Chlístova).

Celou akci super odmoderoval a písničky pouštěl Michal Šilhavý. Pohádkové bytosti

na šestnácti stanovištích, (Jeníček a Mařenka, vodníci, берушка a mravenec, Křemílek a Vochomůrka, Krtek a myška, Asterix a Obelix, Sněhurka a sedm trpaslíků, maková panenka a motýl Emanuel, tři prasátka, divoši, Čtyřlístek, Šmoulové, fotbalisté, Rumcajs a Manka, střelba,

bagrování), měly pro nejmenší připraveny úkoly. Velmi nás potěšilo zapojení žen a starší mládeže. Za splnění úkolu každé z dětí obdrželo sladkou odměnu, hrneček, tombolu s různým

překvapením, párek v rohlíku, limonádu a nanuka. Celý program pro děti zakončili hasiči ze Želetavy, kdy byly děti zahaleny do bílé pěny z bublin, kterou z nich následně smyla voda z proudnice. Celá akce se zdařila, ke spokojenosti dětí i dospělých.

Díky všem sponzorům, kteří přispěli na sladké odměny, nové hračky pro děti, kostýmy, dále všem, kteří akci připravovali, pohádkovým bytostem, kteří svými nápady umí děti zabavit úkoly, díky i obsluze při občerstvení. Prostě poděkování všem, kteří si v dnešní hektické době najdou čas, chuť a nadšení, neboť bez toho by se naše akce nemohly konat.

Ivana Kovářová

Potlach v Drbálku

První srpnovou sobotu se sešli kamarádi a kamarádky tramské osady Klondyke, aby na starém fleku v Drbálku u Dašova zapálili osadní oheň k 56. výročí založení osady.

Jak už to bývá skoro pravidlem, tak déšť, v den slavnostního zapálení ohně, nás opět neminul. Sice to nebyla taková průtrž jako na posledním osadním ohni, ale zase to byl déšť o to vytrvalejší. I přes tuto nepřízeň počasí a veškeré obtíže bylo v den D všechno nachystáno a připraveno na setkání s kamarády trampy.

Dorazilo mnoho kamarádů z tramských osad (Božská Betty, Dakota a další.) v čele se

šerifem Spojených tramských osad Třebíč Simbou. Musím podotknout, že i bledých tváří bylo na ten nečas, také překvapivě mnoho.

Pod provizorním zastřešením se hrály známe písničky dlouho do noci a někteří zdatní jedinci vydrželi až do brzkých ranních hodin.

Chtěl bych poděkovat všem, kdo se na přípravě osadního ohně podílel, hodně si toho ceníme.

Za kamarády a kamarádky z osady

Tony

Putování ke kapličce

Dne 27. 8. 2023 se v rámci akcí Mikroregionu podhůří Mařenky uskutečnila

společná mše svatá, a to na krásném místě u kapličky nad Chlístovem. My, účastníci ze Štětěch, jsme putovali společně pěšky. I když počasí nebylo zrovna ideální, chvílemi to vypadalo na déšť, nakonec jsme přece jenom nezmokli a i účast občanů z okolních vesnic byla velmi hojná.

Mši svatou sloužil P. Jan Krbec z Rokytnice, který zaujal již tradičně velmi pěknou promluvou. Příjemnou atmosféru podtrhl krásný hudební doprovod, který zajistila rodina Hlouchových, a na závěr všechny účastníky chlístovské ženy a dívky v krojích pohostily napečenými koláči a dalšími dobrotami.

Bylo to velmi pěkné putování, zastavení a setkání - nejen díky přátelskému společenství zúčastněných poutníků, ale i kvůli prostředí samotnému. Je to totiž tak krásné místo s nádherným výhledem na široké okolí. Chlístovská kaplička přímo vybízí k poutím- veřejným i soukromým (procházkám). Nápis umístěný pod obrázkem " Zastav se, kam utíkáš? Nebe je na dosah" je velmi výstižnou výzvou, potřebnou zvláště pro dnešní zrychlenou a neklidnou dobu. A pohled na krásu kolem vede k zamyšlení, poděkování, prosbě i vděčnosti mnohého poutníka, který na toto místo doputuje.

Eva Trnková

Strašení

Cesta obklopena strašidly je oblíbenou akcí. Na své si přijdou nejen děti, ale nikdy se nenudí, a zároveň někdy se bojí i dospělí. Před samotnou akcí probíhaly velké přípravy. Ježeček na špalíčku nás motivoval jako dáreček pro děti. Byl osloven p. Šafránek z Rokytnice a Tonda Dokulil, kteří nám pomohli s hlavními díly, které jsme následně pro děti zkompletovali a dozdobili. Krásné perníky nám napekla Pavla Křivanová se svými holčičkami. S novými kostýmy nám opět svým

umem vyšla vstříc Alka Vejmelková, dále divadelní společnost, která nám také na nové kostýmy přispívá. Byli osloveni sponzoři, dále také strašidla a obsluha, chystaly se balíčky se sladkostmi, připravovaly úkoly a upravovala se trasa. Před samotným strašením se konaly schůzky, kde jsme nadpřirozené bytosti rozmístili do 14-ti stanovišť. O nalíčení strašidel se zasloužila Monča Smíšková. Již osvědčenou změněnou trasu strašidelné cesty, jsme zopakovali. Její rozšíření přes místní ovčín bylo pro děti novým dobrodružstvím. Než vyrazily, mohly si krátit dobu čekání vyřezáváním dýní, opékáním špekáčků, malováním na obličej nebo vystoupením v karaoke, kterou také super připravil Michal Šilhavý, zároveň zajistil doprovodnou hudbu po celý den. Také myslivci zde jako vždy měli krásné trofeje a ukázky z myslivosti.

Samotné strašení bylo odtroubeno, skupinky nebojsů si vyzvedly kartičky a mohly na pokyn Slávka Augustina vyrážet na cestu v pětiminutových intervalech. Jejich úkolem bylo nasbírat písmenka na složení slova a donést indicii. Cestu jim zpříjemňovala roztomilá, poťouchlá a občas i hrůzu nahánějící strašidla, cestu k nim lemovaly zapálené svíčky ve sklenicích a louče. Krajina byla protkána bytostmi (vampírky, kostlivci, lesní mužíci, jeptišky, mnichové, upíři, temné dámy, vlkodlakové, zombie ..), které svým kouzlem, obětavostí a dovedností umí rozdávat lásku, radost a štěstí všem dětem. Prostě bytosti od nejmladší rozverně věkové kategorie až po uvážlivou a rozvážnou kategorii starších. Díky jejich obětavosti a nápadům se akce zdařila. Také počasí nám bylo nakloněno.

Největší radost měli nebojsové v cíli, neboť kdo splnil úkoly, od čarodějek obdržel perníkovou medaili, sladkosti a odměny za odvahu. Velké poděkování patří všem, kteří se na

akci jakýmkoliv způsobem podíleli. Vážíme si každé pomoci, nasazení a úsilí, které nám pomáhá bez problémů zvládat organizaci akce a zároveň nám dává podnět a energii v pořádání akcí dalších.

Ivana Kovářová

Drakiáda ve Štěměchách

K podzimu již tradičně patří draci, tak jsme uspořádali 29. 10. 2023 drakiádu, kde si děti vyrobily vlastního draka a vyzkoušely, jak létají draci kupovaní a vlastní výroby. Nad Vrchy v pochmurném počasí při začátku létání nebylo vidět na krok, vítr fučel až v uších pískalo, ale jak se říká: „Kdo si počká, ten se dočká“ a také tomu tak bylo. Mlha se během chvíle rozplynula, foukalo tak, jak k

drakiádě patří. Proběhla soutěž o nejkrásnějšího draka domácí výroby a že jich bylo, ale ani děti, které měly kupovaného draka, o maličkost ochuzeny nebyly. Pod pergolou byl připravený koutek s tvorbou dráčka s bonbony, vločky, vymalovánek a mnoho dalších kreativních nápadů, do kterých se bez rozmyšlení vrhla spousta rodičů, babiček, ale i dědečků.

Nesmím také zapomenout na skvěle připravené občerstvení, kde se vůně punče, svařáků, čaje a dalších dobrot linula až pod kopec. K zakončení pouštění dráčků jsme si společně opekli, jak bývá zvykem, buřty na ohni a brambory v popelu. Při tak vydařeném dni u ohně jsme si povídali, zavzpomínali, ale i třeba plánovali další možné nápady, akce, které můžeme v obci uskutečnit. Děkuji všem, kteří se na této akci podíleli a doufám, že nám to takto skvěle půjde i v dalších letech. Poděkování: P. Trnková ml., T. Malíková, L. Hlůšková, Š. Dvořáková, A. Berounová, J. Trnka, V. Trnka, J. Svoboda, P. Kovář ml. a obci Štěměchy za finanční podporu

Za omladinu – Aneta Berounová

Setkání důchodců

Tradice setkávání seniorů Štěměch a Předína započala již v minulém století a po rozkolísaném období let covidových se zdárně rozvíjí i v současnosti. Jen ta léta neúprosně běží, a tak se mění i návštěvníci této akce a jejich složení. Vždyť tomu, kdo v roce prvního setkání oslavil šedesátku, bude letos pětadesát! Vždyť zatímco na samém začátku převažovaly ještě generace odchované na zábavách s dechovkou, dnes přichází stále více seniorů odkojených rockovou hudbou. Přesto se scházejí znova a znova za stejným cílem: dobře se pobavit, popovídat si, zavzpomínat na často společná školní léta a nabrat elán do dalších roků života.

Loňské setkání se uskutečnilo tentokrát v sobotu 4. listopadu v našem kulturním domě. Úvodní program otevřelo vystoupení našich malých flétnistek a pak se na pódiu představily takřka všechny štěměšské děti od věku téměř batolecího až po mladší školáky. Jejich dynamické

vystoupení plné hudby a pohybu diváky doslova uchvátilo. Členové Štěměšské divadelní společnosti si připravili krátkou scénku z historie naší obce a celý program orámovalo vystoupení omlazeného souboru místních zpěváků a hudebníků pod vedením Zdeňka Nováka. Závěrečná směs lidových písní rozezpívala sál a dobrá nálada pak zůstala, pro mnohé i do pozdních hodin. Zastupitelé připravili bohaté občerstvení a hlavně k poslechu pak zahrála částečně místní kapela Plechová blecha. A protože nám spolu bylo dobře, sejdem se zase na podzim, tentokrát v Předíně.

důchodci

Okenní adventní kalendář

Do unikátního adventního kalendáře v obci Štěměchy se s velkým nadšením zapojili lidé různé věkové kategorie.

Přes nejmenší, omladinu, ale i lidé starších ročníků,

což je skvělé, že se do takové akce dokáže tolik lidí zapojit. Každý den se rozsvítilo jedno číslo za oknem. Číslo si každý vytvořil sám dle

vlastních kreativních dovedností. Někdo měl světýlka nalepená na okně, jiný na kartonu, na obruči nebo kupovaná, ale meze se nekladou, každý měl svojí nápadivost a tvořivost. Mapa adventní obce měla čtyřicet bodů s adventními okny. Po celých Štěměchách byla tak k vidění hezká vánoční výzdoba.

Chtěli jsme tímto způsobem v nejkrásnějším období, jak se říká „vyhnat“ lidi ven na procházku a naladit se na nadcházející svátky. Využít sněhu, bobů, běžek či dalších zimních aktivit, které k tomu neodmyslitelně patří a myslím, že ÚČEL TO SPLNILO...Samozřejmě, že mohl chodit kdokoli, lidé bez čísel, hracích kartiček, prostě každý občan, který měl chuť se projít a podívat se. Vytvořili jsme hrací kartičky pro všechny, co se chtěli zúčastnit. U každého čísla byla jedna postavička z betlému. Tu si děti či dospělí vzali a po dokončení si tak každý mohl vybarvit, vymalovat nebo nechat postavičky v podobě tištěné a vyrobit si betlém s postavičkami v domácím prostředí třeba pod vánoční stromeček či dětem do pokojíků. Po ukončení, kdy se světýlka 26. 12. 2023 v obci vypnula, následovalo odměňování všech, kdo kartičku s čísly popisnými měl vyplněnou správně. Odměny byly velice bohaté: pro děti odpovídající jejich věku, pro starší, ale také pro dospělé, které určitě potěšilo něco na zahřátí pro dlouhý zimní večer.

Děkuji všem, kteří se této akce zúčastnili, bavilo je to, zpříjemnilo dlouhé zimní večery a navodilo krásnou vánoční atmosféru v naší malebné vesničce. Věřím, že příští rok tato akce bude opět zorganizována. Poděkování: P. Trnková ml., L. Hlůšková, A. Berounová, T. Malíková, Š. Dvořáková a obci Štěměchy

Za omladinu – Aneta Berounová

Vánoční setkání

Stalo se již neodmyslitelnou součástí času předvánočního naše pravidelné setkávání v pomyslném středu obce. Scházíme se, abychom si tiše, s úsměvem i v zamyšlení připomněli, co znamená sváteční čas pro každého z nás i pro lidskou sounáležitost. Většinou máme tuto dobu spojenou s vánočním programem, v loňském roce byl však předvánoční čas u nás ve

Štěměchách obohacen ještě o jednu událost. V parku na návsi byla slavnostně odhalena

plastika se symbolickým názvem *Setkávání*. Je příznačné, že toto dílo vzniklo ze setkání a dělné spolupráce několika uměleckých kovářů, kteří ho pod vedením Vaška Nohy přímo zde ve Štěměchách vytvořili a následně instalovali.

Po slavnostním odhalení vedly kroky návštěvníků od ozdobeného stromu kolem osvětlených jesliček tentokrát do příjemně vyhřátého kulturáku, kam nepřítel počasí nedosáhla a kde se při vánočním vystoupení mohli všichni naladit na vánoční notu. Po svátečním pásmu v podání našich nejmenších zazpívali dospělí zpěváci nové, starší i prastaré vánoční písně a koledy.

Láska, pokoj a mír – to jsou pojmy, které nás nejčastěji oslovují v souvislosti s vánočními svátky. Ne vždy, ne všude a ne u každého docházejí svého naplnění. To jsme si plně uvědomili právě ve chvílích našeho setkání, které stejně jako život v celé zemi poznamenaly tragické události střelby na filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Proto jsme si při našem setkání připomněli i oběti této tragické události a o to víc si zároveň uvědomili, že touha po tom, aby náš život naplňovala láska, provázel pokoj a uklidňoval mír, nás nikdy neopouští.

Stanislav Augustin

Tradiční turnaj v mariáši

„Tradiční“ - toto slovo již můžeme přidat před název akce mariášový turnaj v naší obci, který se koná každoročně v termínu mezi Vánocemi a Silvestrem v místní hasičárně. Kromě „doby covidové“ je pořádán bez přestávky již od roku 2016. Účastní se ho hráči místní i

přespolní a jeho pravidelnými účastníky jsou i hráči Mariášové ligy.

Letos se turnaje zúčastnilo osmnáct hráčů, což je na prostor v naší hasičárně ideální poměr. Karetní klání doprovází vždy dobrá nálada, typický hospodský hlahol a vůně připravené pochutiny, kterou byl tentokrát výborný gulášek připravený Jiřím Chromým mladším.

Vítězem turnaje se stal Antonín Šilhavý, na druhém místě se umístil Ludvík Jedlička z Moravských Budějovic a třetí místo bere loňský šampión Jiří Binka starší.

Tradice se vnesla též do odměn účastníkům turnaje, kdy žádný z nich nikdy nepřijde zkrátka a vždy si odnese nějakou tu věcnou cenu, kterou do turnaje věnují taktéž již tradiční sponzoři, za což jim patří opravdu velký dík.

Tony

Tříkrálová sbírka

Tříkrálová sbírka vznikla na základě staré lidové tradice, která má svůj původ ve středověku, kdy se ve městech a na vsích hrály hry o třech králich. Představení vyprávěla o mudrcích z dalekého východu, kteří se přišli poklonit Ježíškovi v jesličkách, v Betlémě a předali mu své dary – kadidlo, myrhu a zlato. Sběrka je největší dobročinnou sbírkovou akcí v ČR, zaměřenou na pomoc lidem v tíživé životní situaci.

V sobotu 6. ledna se tradičně sešly dvě skupinky koledníků v doprovodu dospělých, aby do našich domovů přinesli tříkrálové poselství. Každý s úsměvem a koledou „Štěstí, zdraví,

dlouhá léta vinšujeme vám..." Malí králové přinesli lidem do jejich domovů radost a poselství Vánoc. Předáním malého dárečku a zapsáním křídou na dveře požehnání K+M+B+2024 přáli domu a celé rodině, neboli Kristus ať tomu obydlí žehná po celý rok 2024. I přes nepřízeň počasí, díky štědrosti dárců a radostnému nasazení koledníků byla do zapečetěných pokladniček vybrána částka 14 258 Kč. Tímto jim za to děkujeme a děkujeme všem, kteří otevřeli dveře a své srdce a koledníkům přispěli.

Charita ČR odměnila malé dobrovolníčky šátkem na krk a uspořádala kino s animovaným filmem „Mavka-strážkyně lesa“.

Ivana Kovářová

SPOLKY OBCE ŠTĚMĚCHY

Štěměšská divadelní společnost

Jak Cuzkraj ke Štěměchám přišel

Členové Štěměšské divadelní společnosti v loňském roce neuvedli žádnou premiéru, soustředili se spíše na obohacení některých obecních akcí vlastním autorským vystoupením. Na prezentaci při soutěži Vesnice roku a následně s menšími úpravami také v rámci programu při setkání důchodců uvedli a předvedli historickou hříčku o první písemné zmínce o Štěměchách pod názvem *Jak Cuzkraj ke Štěměchám přišel*. Scéna se odehrává ve 13. století na znojenském hradě, který byl v té době centrem jedné z přemyslovských provincií. Pan Radslav

(hraje ho Pavel Kovář), příslušník tehdy významného rodu pánů z Heraltic, je králem Přemyslem Otakarem II. pověřen hodností purkrabího na zmíněném hradě. On se však více zdržuje na rodných Heralticích a zejména v Praze na královském hradě – tam se přece přidělují dotace, tam jediné je šance ukrojit si něco (privatizovat) z královského majetku. Ke cti pana Radslava nutno říct, že při této zajisté bohulibé činnosti nemyslí jen na sebe a občas přihraje něco i svým přátelům. A tak se dostane i na pana Cuzkraje (Lukáš Bobek), sudího ve Znojmě, který Radslava po dobu jeho nepřítomnosti zastupuje. Ten mu za to u krále zařídí udělení zeměpanské osady Štěměchy (*i s dvorem alodním svobodným, jakož i se vším příslušenstvím*) do osobního vlastnictví. Pan Cuzkraj si sice musí na zápis svého nového zboží počkat až do roku 1279, nicméně od té chvíle může se titulovat „z Deštěměch“, což kvituje s povděkem i jeho paní bohužel z hlediska historického neznámého jména (u nás ji hraje Monika Smíšková). Ta vstupuje na scénu nejen coby žena sudího, ale zároveň jako vědma, jež nadána věštím duchem vykecá o budoucnosti Deštěměch všecko, včetně pro nás žhavé současnosti. Nakonec ji v jejím věštění musí oba mužové zarazit zvoláním: „Vrať se – do našeho krásného a mírumilovného 13.století!“

ŠDS

Fotbalisté

Nevydařený podzim našich fotbalistů

Naši fotbalisté chtěli navázat na úspěšnou minulou sezónu, kdy po 22 zápasech se ziskem 30 bodů obsadili konečné 7. místo. Podzim však vůbec nevyšel podle našich představ a po odchodu několika opor skončil tým na posledním místě tabulky bez zisku bodu. Nutno podotknout, že celý podzim nás provázela různá zranění. První zápas jsme odehráli v Domamili, kde jsme prohráli 4:0. Další zápas jsme doma prohráli 1:4, následovali prohrou s Kouty B 4:2, doma s Želetavou 6:0, dále se Starčí B 7:1, doma s Jakubovem 1:3, s Blatnicí B 3:0, s Jemnickem B 4:1, prohrou s Heralticemi 2:3, v Přibyslavicích 6:2 a poslední zápas skončil porážkou 1:2 doma s Policí. Tento zápas byl doprovázen šarvátkou zaviněnou hostujícími diváky. Statistiky našeho týmu jsou přímo tragické, když jsme z 11 zápasů nezískali ani jeden bod, vstřelili pouze 11 gólů a obdrželi 46. Doufáme, že v jarní části se nám podaří tým posílit a hlavně zlepšit přístup k tréninkům a celkově k fotbalu ve Štěmčechách.

Ještě něco málo k brigádám a k pořádání akcí. Přejí bychom si, aby se k několika jednotlivcům přidali i další členové našeho týmu. Není to jenom o hraní fotbalu. Je to i o pořádání akcí, které jsou pro nás velmi důležité, protože zisky z nich jdou do společné kasy, ze které celý tým funguje. Důležitá je také pomoc při různých brigádách. Všechno, co se buduje na hřišti a kolem něj, není jenom pro nás, ale i pro příští generace. Bohužel se nedá v tomto směru nikoho nutit a musí si každý sáhnout do svého svědomí, jestli dělá hodně, málo nebo vůbec. Chtěli bychom poděkovat všem členům, kteří jsou jakýmkoliv způsobem aktivní v našem spolku.

Velké poděkování patří také obecnímu úřadu za investice do kabin a okolí. Velice si toho vážíme a moc děkujeme.

Pavel Kovář

Fotbalový turnaj Mařenka Cup v Rokytnici

První ročník tohoto fotbalového turnaje se uskutečnil v loňském roce v Čáslavicích, kde naši fotbalisté chyběli. Důvodem byl pro nás nešťastný červnový termín, kdy mělo mnoho lidí již naplánovanou dovolenou nebo se krylo s jinými, již připravenými, letními akcemi. O to více se naši fotbalisté těšili na ročník následující, který byl naplánován s předstihem na měsíc květen, kde pořadatelem turnaje byl městys Rokytnice nad Rokytinou.

Náš tým byl složený z legend štěměšského fotbalu, a to z bývalých i současných hráčů nad 40 let, což bylo pravidlem a podmínkou turnaje. Složení týmu: Martin Štrachota, Radek Binka, Jiří Chromý, Roman Vejmelka, Jaroslav Šlouf, Antonín Šilhavý, Martin Veselý a kustod Lukáš Bobek.

Putovní pohár a loňské vítězství obhájili fotbalisté z Rokytnice. Třetím přihlášeným týmem byli veteráni z Římovy. Od ostatních obcí přišly omluvenky.

Pozornému čtenáři jistě neuniklo a bylo mu hned zprvu jasné, že Štěměchy budou mít, jak se říká: *bednu jistou* 😊. Samotný průběh zápasů není nutno detailně popisovat a nejlépe to vystihuje následující věta: *To se musí vidět, to se musí zažít*. Důležité je, že štěměšský tým zvítězil v obou odehraných zápasech a tím ovládl celý turnaj a po zásluze si odvezl Putovní pohár Mařenka Cup.

Ze skvělých výkonů našich borců je třeba vypíchnout výkon našeho brankáře Martina Štrachoty, který v brance přímo čaroval a soupeřovy útočníky svými zákroky přiváděl k šílenství a dále skvělý výkon Jirky Chromého, který si odnesl cenu za nejlepšího střelce turnaje.

Ohlédnutí za proběhlým turnajem přinesl, též článek v Horáckých novinách s podtitulem **Nejlepší fotbalisté nad 40 let jsou ze Štěměch**, což jistě potěší.

Jako bonus se podařilo zachránit přepis celého pozápasového rozhovoru s jedním z našich skvělých fotbalistů, který vám nyní níže uvádíme:

Reportér: Předně velká gratulace. Štěměšský tým hrál na letošním ročníku Mařenka Cup vůbec poprvé. Když jste viděli týmy soupeře a jejich velkou sílu, mysleli jste si, že je porazíte s takovou lehkostí, celkově zvítězíte a odnesete si putovní pohár?

Fotbalista: *Tak hlavně musíš hrát fotbal, že jo....a taky kustod říkal, že máme dát o gól víc než soupeř. Noo... takžetak nějak.*

Reportér: *Je pro Vás toto vítězství v turnaji cenné a jaké máte teď pocity?*

Fotbalista: *Tak určitěehm a sem za to rád.*

Reportér: *Díky za rozhovor*

Pořádání příštího ročníku tohoto turnaje připadlo na naši obec. Bylo by tedy dobré, zvolit co možná nejvhodnější termín, který by se co nejméně kryl s jinými akcemi v obcích v mikroregionu. Je jasné, že společenských akcí je dnes přehřel a najít termín pro pořádání další takovéto akce bude v budoucnu těžší a těžší.

Nicméně naše fotbalisty čeká opět velká výzva, neboť jak se říká obhájit je vždy nejtěžší a ještě v domácím prostředí. S podporou fanoušků to ale jistě zvládnou.

Sportu zdar a fotbalu zvlášť

Tony

Myslivci

Myslivecký rok 2023

Myslivecký rok 2023 se nám pomalu chýlí do svého konce. Dovolte mi tedy malé

zhodnocení. Jak to v životě bývá, něco se naplánuje a udělá či neudělá, povede, či nepovede. V roce 2023 se nám podařilo zrealizovat v podstatě vše co jsme si naplánovali.

Opravy mysliveckých zařízení: Vybudování nových, to se nám bohužel moc nepovedlo, protože přišel vítr „Máchale“ a novou kazatelnu V Šírokých budeme muset letos stavět znovu.

Pomoc při akcích obecních: Tam se členové MS prolínají s hasiči a sportovci, neřešíme, kdo je kdo. Opět jsme měli program pro děti při strašení, který se podle reakcí líbil.

Pro družstvo Opatov jsme udělali několik brigád na sběr kamene, výměnou za jadrné krmivo pro zvěř na zimní období příkrmování.

Na návsi u kolotoče máme vitrínu, o kterou se vzorně stará Janča a najdete na ní aktuální informace o dění v naší honitbě.

Myslím, že můžu říct, že naši trubači: Jana Báňová, Kamila Bobková a Jakub Malík sklízí úspěchy na mysliveckých akcích. Nejen na honech našich sousedů a přátel, kde mysliveckým troubením doprovází hony a naháňky. Loveckou hudbou doprovázeli v letošním roce akce v rámci oslav 100 let České myslivosti ať už pod záštitou ČMMJ nebo DČMJ. Například různé mše v předvánočním období po celé republice. Vrcholem pro ně bylo hrát koncert spolu s ostatními soubory trubačů v pražském Rudolfinu.

Ples jsme v loňském roce nepořádali a ani v letošním roce to nebude jinak. Důvodem je časová náročnost příprav, ceny kapel a malá účast, která nám tyto náklady nedokáže pokrýt.

Každý rok pořádáme jeden hon. Nejde při něm moc o lov. Spíše o setkání s myslivci, kamarády, přátel přírody a o udržování mysliveckých zvyků a tradic. Česká myslivost je zapsána v nehmotném dědictví UNESCO. Proto se snažíme na honě a po honě tradice dodržovat a šířit dále. Měli jsme, myslím, vydařenou poslední leč. Nesmělo chybět vyhlášení Krále honu. Proběhl spravedlivý myslivecký soud. Pasovali jsme nejlepšího honce, nejhoršího střelce a do tzv. síně slávy jsme pasovali nejstarší a nejzkušenější honce. Nesměla chybět tombola a samozřejmě muzika.

Mařenkovský guláš se letos moc nevydařil a chtěl bych se vám tímto omluvit a lehce objasnit, jak k tomu došlo. Guláš jsme vařili už ve čtvrtek s tím, že ho nebudeme zadělávat, aby nezmysnul. On se v pátek nalezl a zaděláme ho v sobotu a rovnou budeme prodávat. V pátek večer, při převozu guláše do kulturáku jsme s hrůzou zjistili, že je zkyslý a přemýšleli jak to co nejlépe vyřešit. To, že guláš nebude jsme nechtěli připustit. Bohužel jsme na ten zkažený guláš použili všechno maso ze zásob. Naskytla se možnost vzít základ, předvařeného hovězí, od kamaráda. Do rána jsme rozmrazovali a celé dopoledne ladili, chutili a nadávali. Pak nás zarazila obrovská účast převážně cizích lidí, kteří přicházeli do kulturáku po davech jako první, zatímco štěměcháci ještě v klidu pili slivovici na kopci. Měli jsme obavy, aby na všechny vyšlo. Hlavně na domácí. Proto menší porce, méně masa. Zkrátka jsme pletli z h.... bič.

I když jsem kritiku od nikoho osobně neslyšel, tak pokládám za nutné se ještě jednou omluvit a slíbit, že jsme se snad z chyb poučili a guláš od myslivců bude vždy už jen „echt“.

Asi víte, že se na obci rekonstruuje část horního patra. Tam, kde byla knihovna, sklad a kdysi kancelář obecního úřadu. Vznikla z toho jedna velká místnost, která bude zařízena jako

myslivecká klubovna. Bude tam plně vybavená kuchyňská linka, cca 30-40 míst k sezení a samozřejmě sociální zařízení. Pro tento počet se nevyplatí si na oslavu, křtiny, setkání, pronajímat velký kulturák, a tak bude možné místnost využívat i širokou veřejností. Na slavnostní otevření (kolaudaci) připravíme speciality z myslivecké kuchyně, na které jste všichni srdečně zváni. Bude určitě

pečený divočák, dančí řízky, játra, „echt“ guláš a samozřejmě něco k pití. Přesný termín zatím nedokážeme stanovit, protože rekonstrukce ještě není hotová, ale chýlí se ke konci. Předpokládáme, že vše proběhne někdy v dubnu. Přesné datum dáme s předstihem vědět. Budu rád o zpětnou vazbu. Dejte nějakým způsobem vědět, jestli máte o akci zájem, abychom věděli, kolik jídla zhruba připravit.

Další akce během roku budou ty tradiční pracovní. Péče o zvěř, myslivecká zařízení, zajištění dostatek krmiva na zimní období nouze, pomoc při obecních akcích.

Ples pořádat nebudeme. Opět jen hon s poslední lečí. Vymýšlíme, jak to udělat pro ty, kterým myslivecký ples chybí a chtěli by na poslední leč přijít, posedět, popít, najíst, zatančit a shlédnout průběh mysliveckých zvyků a tradic. Určitě to nějak vymyslíme.

Blíží se nám jaro. V březnu budou klást svá mláďata bachyně a první zajíci. Na přelomu května a června potom srny. Prosím o větší obezřetnost a ohleduplnost při procházkách. Prosím hlavně pejskaře, aby na své miláčky dávali větší pozor. Pokud by přece jen došlo k nějakému kontaktu se zvěří, zavolejte nejlépe hospodáře, ale klidně kteréhokoliv myslivce. Žádný postih vám hrozit nebude, jde jen o to, aby se poraněná zvěř netrápila. Děkuji.

Na závěr chci poděkovat všem členům mysliveckého spolku za práci pro spolek, obec a myslivost.

Myslivosti zdar!

Martin Báňa ,myslivecký hospodář

Výroční schůze mysliveckého spolku Štěměchy

Schůzi předcházela dopolední brigáda sběru kamene a úklid krmelišť, které se účastnila většina myslivců ze spolku. Samotná výroční schůze se konala 18. 3. 2023 v KD Štěměchy v 18.00. Schůze se zúčastnilo 10 myslivců mysliveckého spolku Štěměchy, hosté a trubači. Na schůzi se přečetly zprávy spolku za uplynulý rok 2022 a zpráva finančního hospodaření.

Zvolil se:

Předseda: Libor Toufar

Místopředseda: Pavel Kovář

Myslivecký hospodář: Martin Báňa

Finanční hospodář : Pavel Kovář

Na schůzi byl pasován Ondřej Dokulil za svůj první úspěšný lov černé zvěře. Schůzi doprovázelo troubení od trubačů: Jana Bářová, Kamila Šilhavá, Jakub Malík.

Po schůzi bylo připraveno občerstvení zajištěné mysliveckým spolkem.

Jana Bářová

Aujeszkyho choroba

V časopise Myslivost mě zaujal článek, který se zabývá tématem, o kterém většina veřejnosti téměř nic neví. Proto si myslím, že by toto téma mohlo zajímat i vás, čtenáře tohoto zpravodaje.

Jistě hodně z vás chodí venčit své pejsky ven do přírody. Slyšeli jste někdy o Aujeszkyho chorobě, kterou přenášejí divoká prasata? A že se touto chorobou mohou nakazit psi a kočky? Možná si ještě vzpomenete na rok 2017, kdy probíhal monitoring této choroby a odevzdávaly se vzorky barvy (krve). Jeho cílem bylo zjištění přítomnosti protilátek proti viru Aujeszkyho choroby u divokých prasat. Ukázalo se, že více než pětina divočáků protilátky má, což ale potvrzuje skutečnost, že se s tímto virem v průběhu svého života tato prasata setkala. Neznamená to však, že všechna sérologicky pozitivní prasata jsou aktivními vylučovateli viru.

Průběh onemocnění u divokých prasat je nenápadný, zvířata se zdají být zdravá, ale jsou latentně infikovaná, na chorobu uhynou pouze oslabení jedinci a malá selata. Riziko, že se pes přesto s přenašečem potká, tu ale je a ti, kteří loví se psy, by si ho měli být vědomi. A nejen oni. V roce 2022 kromě loveckých psů (jagteriér, štýrská braka, německý křepelák) uhynul labradorský retrívr, který se při běžném venčení pravděpodobně dostal do kontaktu s uhynulým nakaženým divočkem. Riziko tu tedy je i pro laickou veřejnost (a o důvod víc nenechat zvíře pobíhat bez dozoru, tedy mimo vliv vůdce).

Jak se Aujeszkyho choroba přenáší?

Původcem Aujeszkyho choroby, kterou v roce 1902 poprvé popsal maďarský veterinář Aladár Aujeszky, je herpes virus. K infekci jsou náchylná zejména prasata, ale také psi, kočky, přežvýkavci, hlodavci a zajíci. Virus mohou přenášet pouze prasata, všechny ostatní druhy zvířat jsou tzv. koncovými hostiteli, kteří se nakazí, ale virus nepřenášejí. U těchto „konečných hostitelů“ je onemocnění vždy smrtelné. Neexistují zatím žádné možnosti léčby. Lidé nejsou vůči viru vnímaví. Psi se obvykle nakazí perorálním požitím viru. K tomu dochází, když pes pozře orgány obsahující virus například kadávery divokých prasat, olízne barvu nebo sliny, ale také prostřednictvím ranek na sliznici dutiny ústní psa, například když pes drží postřelené prase.

Příznaky Aujeszkyho choroby. Virus postihuje centrální nervový systém. První příznaky se objevují již po jednom až čtyřech dnech. Podobají se příznakům vztekliny, proto je Aujeszkyho choroba známá také jako pseudovzteklina. Pes se chová omámeně, nekoordinovaně se pohybuje a nemá chuť k jídlu. Příležitostně se u psa projevuje také nervózní neklid a častěji kňučí a štěká. Na rozdíl od vztekliny se nevyskytuje žádná agrese. S postupujícím onemocněním se objevují dýchací obtíže, potíže s polykáním a zvracení. Zvláště nápadné je silné svědění na čenichu a končetinách, které může vést až k sebepoškozování. Ke konci se postižení psi uklidní, ztratí vědomí a uhynou. Aujeszkyho choroba je vždy smrtelná. K úhynu dochází jeden až dva dny po objevení prvních příznaků. Není znám případ, kdy by se podařilo nakaženého psa vyléčit. V současné době neexistuje ani žádné očkování proti viru pro psy.

Zbývá nám tedy minimalizovat co nejvíc riziko nákazy, což je těžké pro ty, kteří se psy loví. Při teplotě 80 °C virus zahyne již po osmi minutách. Při podezření na nákazu se vždy poraďte s veterinářem. Pokud by se choroba prokázala, zvažte okamžité ukončení utrpení svého psa... Závěrem – případů úhynu na Aujeszkyho chorobu je opravdu málo na to, kolik nahánek ročně probíhá. Není tedy třeba přehnaně panikařit, dobré ale je o riziku vědět a nechodit mu příliš naproti...

Libor Toufar

Zdroj: Časopis Myslivost

Hasiči

Hasičský rok

Na konci roku 2023 čítal Sbor dobrovolných hasičů ve Štěměchách celkem 105 členů, z toho 43 dívek a žen a 62 chlapců a mužů. Svou celoroční činnost hodnotili hasičky a hasiči na výroční valné hromadě v sobotu 20. ledna v našem kulturním domě. S uspokojením konstatovali, že činnost hasičů byla i v loňském roce všestranná a pestrá. Vždyť jen výčet pravidelně pořádaných akcí je úctyhodný, každý rok k nim pak přibývají další, které hasiči operativně zajišťují.

Na počátku roku 2023 se členové sboru soustředili zejména na pořádání tradičního hasičského plesu. Ten proběhl z hlediska organizačního opět na vysoké úrovni a opět se ukázalo, že základem společenského vyznění i hojně návštěvnosti je kulturní program, který vždy přiláká mnoho zvědavců ze širokého okolí. Loni byla tématem vystoupení spartakiáda, a i když už není mnoho skutečných pamětníků této kdysi celostátní akce, bavili se příslušníci všech generací. Na konci dubna proběhlo tradiční stavění máje a pak se už hasiči soustředili na pořádání okresní ligy dospělých v požárním útoku. Vzápětí po skončení této akce čekala hasiče další výzva: v pondělí 22. května prezentovali svůj sbor a jeho činnost v rámci krajského kola soutěže Vesnice roku. V ní se na své dráze představili mladí hasiči jako budoucnost sboru, minulost a současnost pak mapovala výstavka v hasičské zbrojnici. Také hasiči přispěli k ocenění modrou stuhou za společenskou činnost pro obec Štěměchy nejen úspěšnou prezentací, ale především dlouholetou činností pro rozvoj a společenský život naší obce. Následující sobotu (27. května) se uskutečnila okrsková soutěž v Brtnici. Za SDH Štěměchy se jí zúčastnila dvě družstva mužů bez omezení věku a po jednom družstvu v kategorii mužů nad 35 let a v kategorii žen. V kategorii mužů se naše „béčko“ umístilo na druhém místě, „áčko“ skončilo třetí. Muži nad 35 let obsadili 2. příčku, ženy svou kategorii vyhrály. Na okrskové soutěži se zároveň vždy představují i mladí hasiči, kteří soutěží v konkurenci se svými vrstevníky z SDH Předín. V kategorii starších žáků obsadily štěměšské kolektivy druhé a třetí místo, „béčko“ mladších žáků skončilo druhé, „áčko“ bohužel svůj útok nedokončilo.

V srpnu došlo k „historické“ události. Po předběžném jednání s pracovníky Hasičského muzea v Bechyni výbor SDH rozhodl o bezplatném zapůjčení naší historické stříkačky od firmy Vystrčil. Akce byla dne 20. srpna realizována, a tak naše historická technika našla důstojné místo v rozsáhlé expozici, kde ji můžete třeba při rodinném výletě navštívit a přitom spojit tuto výpravu s prohlídkou krásného koutu jižních Čech. Také v loňském roce se hasičky a hasiči tradičně podíleli na organizaci a zajištění akcí pro děti. Na počátku prázdnin se jednalo o dětský

den, na podzim pak o strašení ve tvrzi a okolí.

V roce 2023 měl náš sbor také jednu mimořádnou událost, konkrétně k ní došlo dne 7. října. Jednalo se o požár dřeva, při kterém členové naší zásahové jednotky doplňovali cisterny profesionálními hasičům z Třebíče a jednotkám dobrovolných hasičů z Předína a Rokytnice nad Rokytnou.

Také na letošní rok si hasiči naplánovali řadu tradičních i výročních akcí : v sobotu 9. března se uskuteční hasičský ples, na konci dubna stavění máje, v květnu proběhnou oslavy výročí sboru, budou obsazeny hasičské soutěže, dojde i na akce pro děti a další. Vedení sboru doufá, že pro zajištění těchto akcí získá opět podporu všech hasiček a hasičů, kterým zároveň touto cestou děkuje za odvedenou práci v loňském roce.

Vedení SDH Štěměchy

Třebíčská liga ve Štěměchách

Nejprestižnější soutěží v požárním sportu je v rámci našeho okresu seriál závodů Třebíčská liga v požárním sportu. Na Třebíčsku má tato soutěž nejen dlouholetou tradici, ale také mimořádnou úroveň z hlediska sportovního, organizačního i společenského. Štěměšští hasiči se na počátku loňského roku rozhodli jeden ze závodů tohoto seriálu (konkrétně hned ten první) uspořádat, a to jako ocenění úspěchů ženského kolektivu v roce 2022 (účast na republikovém kole postupové soutěže).

Přistupovali jsme k organizaci této akce s obavami a možná právě proto také s náležitou pokorou a zodpovědností. Když se v sobotu 20. května začala sjíždět soutěžní

družstva, bylo vše již připraveno: nad areálem vlál hasičský prapor, pod ním se ve smysluplném snažení hemžili pořadatelé, nervózní velitel lehce přešlapoval a přebíhal od jednoho stanoviště k druhému, za stolem výsledkového servisu bohorovně trůnila dvojice OGGY a IGGY, občerstvení fungovalo naplno již od samého

začátku. Soutěže se zúčastnilo celkem 18 družstev mužů, 8 kolektivů žen a také jedno smíšené družstvo, konkrétně to naše. Odpoledne se opravdu vydařilo, soutěž proběhla bez zádrhelů, snad jedinou překážkou pro hasičské sportovce (kromě vlastních chyb) byl poměrně silný vítr, který však pořadatelé ovlivnit nemohli, ač někteří z nich následně v nastalé euforii z úspěchu akce hovořili o tom, že i to by se snad dalo nějak....

Připomeňme výsledky soutěže alespoň na prvních místech:

MUŽI: 1. Budeč 16.86

2. Čechtín 16.93

3. Bransouze 17.73

ŽENY: 1. Budíkovice 16.62

2. Štěměchy 17.36

3. Výčapy 18.86

V **kategorii smíšených družstev** samozřejmě zvítězili reprezentanti pořádajícího sboru, kteří také časem 19.25 vytvořili ustavující rekord Třebíčské ligy v této kategorii. Ten byl v průběhu seriálu sice překonán, nicméně prvenství už „našim“ nikdo neodpáře. Zbývá poděkovat všem sponzorům a všem jednotlivcům, kteří se na organizaci této velké akce podíleli. Celá soutěž byla organizačně velmi náročná, a tak byli hasiči celkem rádi, že se u nás koná jenom jednou – za dvacet let.

SDH

Sezóna mladých hasičů

Sezónu 2023 jsme s našimi mladými hasiči zahájili již v lednu atletickou a běžeckou přípravou v předínské tělocvičně. Koncem března jsme už začali trénovat na dráze před hasičskou zbrojnicí, kde jsme jen s malou přestávkou o prázdninách působili až do skončení soutěžního roku.

Ve složení kolektivu došlo k některým změnám: Adam Bobek, Petr Binka a David Křivan postoupili do kategorie dorostenců, přibýly však 4 mladé hasičky: Verča Bednářová, Isa Novotná, Denisa Mastná a Andrea Koukalová. Také proto se nám opět podařilo zkompletovat

2 družstva starších i 2 družstva mladších žáků. V rámci Okresní ligy mladých hasičů jsme se zúčastnili celkem 11 soutěží, kromě toho jsme absolvovali noční soutěž v Kněžicích a „pohárovku“ v Kožichovicích. Pravidelně se zúčastňujeme také okrskové soutěže.

Tréninková aktivita mladých hasičů směřuje především k účasti v okresní lize. Také v loňském roce jsme se utkávali s početnou konkurencí: v kategorii mladších žáků se představilo 35 kolektivů, v kategorii starších soutěžilo 36 týmů. Mladší „áčko“ se nejlépe umístilo v Častohosticích a v Rokytnici, kde vybojovalo zlaté medaile, z Kojetic a z Lipníka si odvezlo stříbro. Nejlepší čas zaběhli jeho členové v Rokytnici: 15.61, na prvním terči dokonce 14.67. Celkově „áčko“ získalo 78 bodů a obsadilo 4. příčku. Mladší „béčko“ spíše sbíralo potřebné zkušenosti a odjelo 7 soutěží v rámci ligy. Nejlepšího času (19.78) dosáhlo v Rokytnici, celkově získalo 4 body a skončilo na 28. místě. Starší žáci „A“ nejlepší čas (14.91) zaběhli v Markvarticích a se ziskem 42 bodů skončili v seriálu na 9. místě. Starší „béčko“ skončilo celkově na 20. místě. Na noční soutěži v Kněžicích mladší žáci vybojovali druhou příčku a na pohárovce v Kožichovicích získali starší žáci bronzové medaile – úspěch o to větší, že ho dosáhli členové „B“ týmu, navíc v rekordu sezóny 15.37.

Mezi námi hasiči platí beze zbytku heslo Musíme si pomáhat, což se týká i mezisborové spolupráce. Vzhledem k tomu, že (zatím) máme početnou a hlavně šikovnou členskou základnu, někteří naši mladí hasiči pomáhají také mladým hasičům z Markvartic. Kromě ligy, pohárových soutěží a celostátní hry Plamen se s nimi zúčastňují i halových soutěží – v tzv.

„šedesátkách“ se dokonce probjovali i na mistrovství České republiky.

Zabezpečení soutěžní aktivity čtyř kolektivů mladých hasičů vyžaduje značné úsilí vedoucích i finanční prostředky na dopravu, pohonné hmoty, nákup a opravy výstroje a výzbroje i další. To je hrazeno částečně z příspěvku obce, zejména však z provozu občerstvení v hasičské zbrojnici. Především však činnost mladých hasičů nezbytně předpokládá čas a nasazení vedoucích, příležitostnou pomoc dalších členů sboru i pomoc a účast rodičů. Všichni, kteří se na tom jakoukoliv měrou podílejí, zaslouží poděkování. Doufejme, že tato spolupráce bude fungovat i v letošním roce, kdy by se na startu okresní ligy měla objevit opět 4 družstva ze Štěměch. V plánu máme odjet celou okresní ligu a vybrané pohárové soutěže. Po delší pauze se mladí hasiči jistě těší i na plnohodnotné táborové soustředění, které se uskuteční v srpnu na letním táboře Kalich u Kamenice nad Lipou.

Michal Šilhavý

Hasičské družstvo žen

Mladé ženy hasičky z našeho sboru pokračovaly ve spolupráci se svými vrstevnicemi z Markvartic. Nejvíce účastí i úspěchů mají v Třebíčské okresní lize, zúčastňovaly se však i postupových soutěží jako kolektiv i v kategorii jednotlivkyň. Na svém kontě mají i několik závodů extraligy. Vzhledem ke složení svého kolektivu některé akce absolvovaly jako reprezentantky SDH Markvartice, v jiných figurovaly ve startovní listině jako SDH Štěměchy. Svou sportovní činnost nám představí v následujícím textu.

V rámci postupových soutěží jsme se pod hlavičkou SDH Markvartice dostaly přes okrskové, oblastní a okresní kolo až do krajského kola v Petrovicích. Tam se nám štafeta nepovedla podle našich představ, ale i přesto jsme se umístily jako třetí. Ve stovkách se nám

dařilo a skončily jsme druhé. Následoval útok. Ani jeden ze dvou pokusů se nám nezdařil, celkově jsme skončily na 5. místě, a postup na „republiku“ po roce jsme tak neobhájily.

Z uplynulého ročníku extraligy jsme objely jen 5 závodů. První dvě kola se uskutečnila v Chotěmicích a v Tučapech. V sobotu v Chotěmicích se nám útok nevydařil (skončily jsme na 10. místě), v neděli to bylo o poznání lepší a za 7. místo jsme si připsaly náš první extraligový bod. Následoval víkend na Vysočině. V Petrovicích jsme skončily na devátém, v Čechtíně pak na třináctém místě. Náš poslední extraligový závod jsme absolvovaly v Třebíči. V deštivém počasí jsme útok nedokončily a pochopily, že extraliga nám tentokrát souzena nebyla!

Zato Třebíčská liga se nám opět po roce vydařila. Objely jsme všechny závody seriálu a naším cílem bylo vylepšit celkové 3. místo z předcházejících ročníků. Na domácí půdě ve Štěměchách se nám dařilo – v soutěži jsme skončily druhé, finále jsme dokonce vyhrály. Přehled dalších umístění: Myslibořice 5. místo, Výčapy 4. místo, Kněžice 1.místo, Bransouze 5. místo, Litovany dělené 2. místo, Jakubov 3. místo, Radonín 3. místo, Stařeč 8. místo, Sokolí 2. místo, Petrovice 9. místo, Budíkovice 5. místo. Naším nejlepším časem je 16.85 z Jakubova. Celkově se nám podařilo vyjet ze zajetých kolejí a posunuly jsme se na druhé místo. Pro příští sezonu je tedy náš cíl jasný!

Z ostatních soutěží, kterých jsme se zúčastnily, stojí za připomenutí velikonoční ve Zdešově (2. místo a ceny za nejlepší košářku a proudařku), noční soutěže v Dešné (3. místo), v Jemnici (1. místo – již potřetí) a v Krasonicích (1. místo a cena za nejlepší proudařku). Posledním závodem byl pro nás vyhlášený Flídr cup v Širokém Dole – z 60 družstev jsme skončily na 31. místě. Daniela Šilhavá a Petra Urbanová se zde zúčastnily tzv. Mistrovství Evropy v naběračce a v této soutěži braly 17. místo.

Michaela Šilhavá

Vystrčilka jede do světa

Vystrčilka je hasičská stříkačka, tedy stroj k hašení požárů. Tahle naše štětěšská vystrčilka už něco pamatuje. Svůj název dostala podle zakladatele strojírenského závodu v Telči. Jeho továrna „J. Vystrčil a syn“ proslula zejména konstrukcí a výrobou hasičských stříkaček tzv. vystrčilek. O nyní již nevyužitou, ale po řád funkční a krásnou vystrčilku projevilo zájem hasičské muzeum v Bechyni, a tak se v neděli 20. 8. 2023 vydali hasiči ze Štětěch na výlet do Bechyně, kde má naše vystrčilka čestné a důstojné místo v muzeu. Kdykoli se tam na ni můžete zajet podívat. Jistojistě ji poznáte - viz foto. Důležité je zdůraznit, že vystrčilka je stále majetkem SDH Štětěchy, v muzeu je pouze

zapůjčená, sbor si ji může kdykoli vyzvednout a může být tedy součástí významných oslav našeho sboru. Nejbližší taková akce bude 25. 5. 2024 - Oslavy 125. výročí založení sboru dobrovolných

hasičů ve Štětěchách. Akce se zúčastnili a s dopravou a umístěním vystrčilky pomohli: Pavel Kovář st., Luděk Špaček, Michal Šilhavý, Miroslav Herynek, Peter Trnka, Martin Báňa a Jana Báňová.

Jana Báňová

Hasičské oslavy

Když se 8. září 1899 sešli na ustavující schůzi hasičského sboru naši „otcové zakladatelé“, bylo jejich snahou především co nejúčinněji zasáhnout při hašení požárů, které pro naše předky představovaly jedny z nejhorších pohrom. Vždyť jen v devadesátých letech 19. století došlo ve Štěměchách ke čtyřem velkým požárům. Po tom posledním v červenci 1899 se nechali přesvědčit i poslední dosud váhající a sbor dobrovolných hasičů v naší obci započal svou činnost, tehdy v počtu 36 členů.

Zakladatel a první starosta sboru řídící učitel Josef Hybášek by se asi divil, kdyby mohl nahlédnout do naší hasičské současnosti. I nadále sice zůstává hlavním posláním hasičského hnutí ochrana životů, zdraví a majetku spoluobčanů, během své dlouhé historie obohacoval hasičský sbor svou činnost postupně o funkce společenské, kulturní a výchovné, velkou část současného dění ve sboru zabírají sportovní aktivity. Současní hasiči si jako výraz vděku svým

předchůdcům historie svého sboru pravidelně v pětiletých cyklech připomínají. Také na letošní rok 125 let SDH připravili pestrý program. Hlavním dnem oslav se má stát sobota 25. května. Před hasičskou zbrojnicí nastoupí okrskové i další spřátelené sbory, aby se zúčastnily slavnostního odhalení sošky svatého Floriána, která bude nově instalována v průčelí budovy, a také slavnosti požehnání nové hasičské technice. Po skončení slavnostního aktu se hasiči odeberou na Vrchy, kde proběhne okrsková soutěž v požárním sportu. Štěměšští hasiči doufají, že také jejich spoluobčané je přijdou svou účastí podpořit. Začátky dílčích akcí oslav budou upřesněny v průběhu jarních měsíců, nejpozději na stavění máje. Jako součást oslav plánujeme rovněž účast na **setkání historických praporů v Telči**. Ta se uskuteční 15. června v rámci oslav 160 let trvání organizovaného dobrovolného hasičského hnutí v našich zemích. Je to zároveň připomenutí vzniku prvního sboru dobrovolných hasičů ve Velvarech i vzniku všech dalších sborů, které se akce zúčastní.

Stanislav Augustin

PSALI NÁM ČI NAPSALI O NÁS

Co nového ve Štěměchách a na hoře Mařence?

Na horu Mařenku a tamější rozhlednu proudí během roku spousty návštěvníků. Podobně jako v roce 2012 rozkvetl díky rozhledně nejvyšší bod Třebíčska, vzkvétají též jednotlivé obce Mikroregionu Podhůří Mařenky. O životě v jedné z nich, v třísethlavé obci Štěměchy, a činnosti mikroregionu jsme hovořili se štěměšskou starostkou Zuzanou Svobodovou.

Začneme tento rozhovor poněkud jinak. Kdyby se na túru po okolí vydal, dejme tomu zahraniční turista bez povědomí o našem regionu, kam byste jej vy, starostka Štěměch, zavedla ve vaši obci?

První místo, kam bych jej zavedla, je bezpochyby tvrz. Jedná se o kouzelné, krásné a mystické místo, které všichni milujeme, avšak stále mnoho lidí z okolí o něm neví. Jsou zde památné stromy a štěměšskou historii přibližuje informační tabule. Dalším zastavením by samozřejmě byla rozhledna na Mařence. Ta se nachází na našem katastru, ale je všech obcí Mikroregionu Podhůří Mařenky. Nedaleko nejvyššího bodu Třebíčska se nachází smírčí kámen, kde je též nádherný výhled a kde do budoucna počítáme s menším odpočinkovým posezením. Když hovořím o výhledech, tak právě ty jsou dominantou Štěměch. Naše nadmořská výška, zejména tedy v zimě, bývá mnohdy náročná, ale například z fotbalového hřiště lze krásně vidět na daleké okolí. Pár dní v roce vidíme Pálavu, a dokonce i Alpy. V posledních letech jsme se mimo jiné věnovali i opravám křížků, a chceme vytvořit trasu putování po místních křížcích. Máme jich tu osm, lidé by si mohli projít trasu vedoucí nádhernou krajinou doprovázenou dalekými výhledy. No a na závěr bych ukázala naši náves, jež táhne nejen rodiny s dětmi, ale i motorkáře. Zkrátka se toto netradiční odpočinkové místo moc líbí.

Za uplynulé roky se Štěměchy poměrně rozvinuly. Leckterá obec vám může závidět kulturní dům, revitalizací prošla starobylá tvrz, změn doznalo i samotné centrum vesnice. Po tomhle všem, co dalšího se ve Štěměchách chystá?

Nyní je prioritou příprava stavebních míst, jsme ve fázi územního rozhodnutí. Na návsi se chystá hospoda. Po zbourání staré hospody plánujeme výstavbu nové, ovšem nástup covidu a další komplikace této doby nám poměrně sebraly vítr z plachet. Nicméně chtěli bychom postavit restauraci s ubytováním, o kapacitě zhruba dvaceti osob, které by mohlo být využíváno pro cestovní ruch. Víme, že hospoda jako taková si na vesnici na sebe prodejem piva a kávy nevydělá, a proto je třeba, aby sem nějaké peníze „donesli“ turisté. Když zůstaneme v centru obce, tak jsme dále koupili jednotu. Velkým projektem pro nás jsou i podkrovní byty pro mladé lidi, v dotaci ministerstva financí jsme ale byli o pouhých osm bodů neúspěšní. O byty se ale budeme snažit, chceme si zde mladší generaci udržet. Tohle jsou naše hlavní vize a k tomu všemu chystáme i investice do infrastruktury cestovního ruchu. Aby turisté k nám do již zmíněné hospody zavítali na dobré jídlo a pití, je holt potřeba, aby po okolí měli kam vyrazit.

Aktuálně máme projekt naučné stezky o historii obce a činnosti spolků, kterou chceme podat na IROP (*Integrovaný regionální operační program*). Tady se ovšem vyskytly drobné komplikace s financováním, místo avizovaného spolupodílení 85 % je pouze 50 %. Též jsme zapojeni do projektu cyklotrasy Třebíč - Telč. Štěměchy chystaly studii pro tuto cyklotrasu, aby byla dvě UNESCO města propojena. Dále projektujeme se sousedním Předínem cyklostezku Předín - Štěměchy. Máme tedy velice široký okruh zájmů.

Ovšem ve Štěměchách se pouze nestaví a nebuduje. Nyní jste také uspěli v anketě Vesnice roku Kraje Vysočina. Přesněji Vaše obec získala Modrou stuhu za společenský život. Čím Štěměchy v dohledné době budou žít?

Čím budou žít? Toť otázka. Když jsme chystali náš obsáhlý výstup do soutěže Vesnice roku, bylo těžké se vejít do stanovené lhůty dvou hodin času, protože zde spolky opravdu skvěle fungují. Jsme rádi, že i odborná komise zhodnotila, co ve Štěměchách lidé umí. V tomto ohledu jsem právě přemýšlela, že kdybychom se hlásili znovu, co můžeme dále ukázat. Jako v jiných obcích, spousta akcí se totiž opakuje, například vítání občánků, zpívání, strašení, dětský den, výstup na Mařenku a další. Je proto super, když se dvakrát do roka vypíchne nějaká akce třeba v rámci Mikroregionu Podhůří Mařenky, jež obce spojuje.

Spolky v tomhle ohledu tedy fungují na výbornou?

Ano, spolky žijí samy svým životem. Starosta by měl, dle mého názoru, vymyslet ještě něco navíc. Například nějaký koncert, historickou slavnost, slavnosti řemesel. Myslím si, že zdejší spolkový život funguje dobře a není třeba cokoli měnit.

Kromě starostky Štěměch jste nově i předsedkyní dobrovolného svazku obcí Mikroregionu Podhůří Mařenky. Přiblížila byste, prosím, v čem tkví síla sdružení obcí?

Síla tkví právě ve spojenectví obcí. Když vezmu zpětně například historii rozhledny na Mařence, tak ta byla dlouhá léta vizí mojí mamky (*Marie Báňová, starostka Štěměch v letech 1994-2002 a 2006-2014 – pozn. redakce*), ovšem Štěměchy samy o sobě na dotaci nedosáhly. Výstavba rozhledny se podařila až díky sdružení obcí. Nyní, když nastane situace, že máme „problém“ ve vyjednávání s větší společností, jako starostové se semkneme a dotyční následně vidí, že jednáme za větší území a máme větší respekt. Sama jsem si kolikrát říkala, zda není škoda, že sdružení čítá pouze sedm obcí. Nyní v tom ale vidím krásu. Máme mezi sebou kamarádské vztahy a lépe se spolu domluvíme. Všichni starostové a zastupitelé jsme tu srdcaři, zatímco když je v nějakém sdružení třeba padesát obcí, tak spojenectví může snáze zanikat.

Pod horou Mařenkou je v posledních měsících poměrně živo.

Chtěli jsme zejména rozšířit povědomí o mikroregionu a jednotlivých obcích. V roce 2012 se postavila rozhledna a následně větší činnost již ze strany sdružení nebyla. Kolikrát ani místní nevěděli, kdo mikroregion tvoří. „Hele, a jaké obce tam vůbec jsou?“ ptali se mě dříve i

někteří zastupitelé. Bylo tedy naším cílem rozšířit povědomí, aby i budoucí generace věděly, že ty zhruba tři tisíce lidí, které pojí hora Mařenka, k sobě patří. Máme stejný život, stejné podmínky a můžeme si vzájemně pomáhat, více se stýkat. To se nám, doufám, podařilo.

A co samotná činnost mikroregionu?

Věnujeme se především investicím. Máme vytvořený strategický plán s vizemi nad rámec jednotlivých obcí. Co například nedokáže jedna obec, už můžeme dokázat společně v rámci sdružení. K sedmi obcím jsme jako partnera přijali také Resort Březová, který naše plány obohatil jejich pohledem na svět. Například chceme zkusit přeshraniční spolupráci s rakouskými regiony přes program Interreg. Nabídnout tuto možnost načerpání zkušeností, rozšíření obzorů.., to bychom rádi nabídli především našim dětem.

Minulý rok byl v mikroregionu ve znamení oslav, v říjnu totiž uplynulo deset let od otevření rozhledny na Mařence. Při té příležitosti se uskutečnily společenské akce všeho druhu, vzpomeňme například fotbalový turnaj, bohoslužbu u rozhledny či dny na Březové a ve štěměšské tvrzi. Plánujete v rámci mikroregionu udržet některé akce i na další roky?

Rádi bychom do budoucna udrželi dvě akce. Jednou z nich je fotbalový turnaj Mařenka Cup a určitě zachováme jednu církevní slavnost. Opět v srpnu se bude konat venkovní bohoslužba, ovšem tentokrát ne na Mařence, ale v Chlístově u Božích muk. Venkovní mše má své kouzlo a minulý rok byla opravdu krásná. Vidíme, že mezi lidmi se víra vytrácí. Jsou lidé, kteří jsou věřící, ale do kostela se jim příliš nechce. Například u nás, když je o pouti mše svatá ve tvrzi, zavítají sem lidé kvůli atmosféře, zamyslí se nad sebou, nade vším a rozjímají. I to je jeden z důvodů, proč chceme i do let následujících zachovat venkovní bohoslužby. Navíc takovýchto akcí je u nás v regionu málo. Pokud budeme mít energii, tak příští rok bychom znovu uspořádali akci ve tvrzi, třeba den řemesel.

Bezesporu největším úspěchem sedmera obcí je vybudování již zmíněné rozhledny v roce 2012. Plánujete nějak dále zvelebit okolí nejvyššího bodu Třebíčska?

Ano, to je jedna z již zmíněných investičních akcí. Ovšem opět nastala jedna komplikace. Mikroregion Podhůří Mařenky tenkrát vykoupil pouze půdorys rozhledny, okolí je tedy nadále v majetku Lesů České republiky. Aktuálně probíhají jednání, jelikož máme za cíl vybudovat u rozhledny jakési přírodní a naučné hřiště. Aby nedošlo k nedorozumění, nechceme budovat houpačky a dětské hřiště, jaké je v každé obci. Máme na mysli nějaké herní a vzdělávací prvky, které by nenarušily tamější přírodu. Zkrátka, když rodina na Mařenku zavítá, aby se zdržela déle a užila si to zde. Záleží ale, zda nám tuto myšlenku Lesy ČR povolí.

Petr Herbrych, Horácké noviny

Setkávání na návsi zhmotnila pětice kovářů

ŠTĚMĚCHY (juh) - Tradiční vánoční zpívání koledí na návsi konané 22. prosince

Štěpánské plavání

ŠTĚMĚCHY (juh) - Tradiční vánoční zpívání koledí na návsi konané 22. prosince minulého roku bylo tentokrát obohaceno o slavnostní akt odhalení třímetrové ocelové plastiky symbolizující rodinu s názvem Setkávání. Termín byl vybrán více než správně, protože právě tento den se na štěměšské návsi každoročně setkává asi nejvíce lidí, aby si užili vystoupení dětí, poslechli koledy zazpívané místními zpěváky a setkali se s rodinou a přáteli.

Plastiku v říjnu minulého roku ukula pětice kamarádů kovářů, které dal dohromady místní kovář Václav Noha. Mnozí čtenáři ho jistě znají, neboť se již mnoho let účastní akce Dny otevřených ateliérů, kdy je možné ho v kovárně navštívit, prohlédnout si jeho práci, nebo si dokonce vyzkoušet popadnout perlik a něco si ukovat. Tentokrát

byla tradiční akce obohacena o podívanou vskutku neobyčejnou. Dvoudenní kovářský maraton pěti kovářů začal v sobotu 7. října v 9:00 hodin a skončil druhý den v poledne. Po tu dobu železo nevychladlo, kováři se střídali, až pod jejich rukama a kladivy vzniklo dílo obdivuhodné.

Maraton si vzali na starosti tamní fotbalisté, kteří ho pojali jako street party. Jeden ze čtyř kamarádů kovářů přijel až ze Slovenska, čímž akce získala mezinárodní rozměr.

Plastika Setkávání symbolizující rodinu se stala pro míst-

ní i okolí cennou od svého vzniku až po realizaci a odhalení. Starostka Štěměch, která projektu fandila a pomáhala od samého počátku, k tomu řekla: „Myslím si, že většina lidí se plastika líbí. Ať už půvab vzniku hmotné věci, která nám zůstane na desítky let pro vzpomínku a uvědomění, nebo důležitost setkávání lidí a spolupráce v podobě spojení různých skupin, podnikatelů, veřejné správy, obecních spolků a k tomu lidí všech generací. Zakončila bych větou: Malá akce v malé obci, ale velkého významu!“

STATISTIKA OBYVATEL

K 31. 12. 2023 žilo v naší obci 308 obyvatel. Přistěhovalo se k nám či si změnilo trvalé bydliště na Štěměchy 6 občanů: Martin Urban, Jiří Daňhel, Milan Hamerník, Monika Smíšková, Milan Kolek a Vlasta Kolková. Odstěhoval se jeden občan: Martin Silvestr a zemřeli 2 občané: Jan Růžička a Marie Jeřábková. Narodilo se 1 dítě: Maria Hamerníková.

Děkuji P. Trnkové ml. za poskytnuté informace.

Radka Řepová

ZPRAVODAJ OBCE ŠTĚMĚCHY A DAŠOVA

Č. 18

Vydal Obecní úřad Štěměchy, únor 2024

Redakce: Mgr. Radka Řepová, Zuzana Svobodová, Pavel Kovář, Mgr. Stanislav Augustin, Aneta Berounová, Marta Mastná, Jana Báňová, Libor Toufar, Martin Báňa, Antonín Šilhavý, Ivana Kovářová, Mgr. Michal Kovář, Eva Trnková, Petra Trnková, Michal Šilhavý, Michaela Šilhavá, vedení SDH, důchodci, ŠDS